

INSTITUTIONEN FÖR KULTURVETENSKAPER

“DEN FÅR FINNAS, I SIG SJÄLV”

En intervjustudie om upplevelser av kroppen: normer, tillfredsställelse och (icke-)binära ideal hos transpersoner

Hannah Alvå och Hanna Edstam

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Genusvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	HT/2019
Handledare:	Elin Lundsten
Examinator:	Juan Velasquez
Rapport nr:	

Vi vill tacka de deltagare som ställde upp på att bli intervjuade för den här uppsatsen.

Det är era tankar och funderingar som *är* uppsatsen,
och vi är oerhört glada över att få ha träffat er och ta del av era berättelser.

Abstract

Norms regarding body size and shape are often based on binary, cisnormative ideals. The relationship to one's body can become complicated when these norms are the only ones presented as available. As a transgender person, the relationship to these norms can be even more complicated because of one not being cisgender. A body positive movement has arisen as a resistance to bodily norms, but people speaking from a trans perspective have addressed a lack in this movement of non-cisnormative perspectives. The narrative in the body positive movement is that one should accept one's body as it is - but what if changing the body is one's way of loving it?

Through interviews, the purpose of this study is to examine how transgender persons experience bodily norms. By plugging in queer theory on normativity and power, this study gives a picture of the varying experiences of society's interaction with the body. What norms are there and how do the participants' experiences of these norms correlate with each other? The participants also present their view on body positivity and what possibilities or difficulties they experience in feeling comfortable in their bodies. What comes to show is that binary norms have an effect both on people who align with them and those who find themselves in between polarities.

Nyckelord: Kropp, kroppsnorm, kroppspositivism, tillfredsställelse, cisnormativitet, transperson, icke-binär, queer, smalhetsnorm, tjockhet.

Innehållsförteckning

INLEDNING	6
SYFTE	7
FRÅGESTÄLLNINGAR	7
FORSKNINGSFÄLTSÖVERSIKT	8
FAT STUDIES OCH DESS KOPPLING TILL TRANSSTUDIER	8
ÄTSTÖRNINGSFORSKNING OCH DESS KOPPLING TILL TRANSSTUDIER	9
DISKURSER KRING KROPPSLIG TILLFREDSSTÄLLELSE OCH MISSNÖJE	10
<i>Diskurser inom ätstörningsforskning och fat studies</i>	10
<i>Diskurser inom transstudier</i>	11
<i>Dilemmat mellan diskurserna</i>	12
METOD & MATERIAL	13
ATT SKRIVA TILLSAMMANS	13
VAL AV METOD	13
GENOMFÖRANDET AV INTERVJUER	14
ATT SAMMANSTÄLLA OCH TOLKA MATERIALET	14
PÅVERKANDE OMSTÄNDIGHETER	15
ATT UNDERSÖKA EN GRUPP EN SJÄLV INTE TILLHÖR	17
TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	18
CISNORMATIVITET	18
FOUCAULT OCH DEN SOCIALA MAKTEN	19
BUTLER OCH NORMENS PARADOXER	19
AHMEDS TEORI OM QUEER FENOMENOLOGI	20
INTERVJUDELTAGARNAS UPPLEVELSER OCH ERFARENHETER	22
BINÄRA NORMER	22
ATT HAMNA MELLAN RUMMEN	24
VEM FÅR HA KROPPSFETT?	24
SKELETTETS FÖRUTSÄTTNINGAR	26
COMMUNITYN SOM FRISTAD	27
“DET DÅR MED ATT PASSERA, DET ÄR ETT KONSTIGT OCH LITE INFEKTERAT ÄMNE”	28
KLÄDER SOM SYMBOL OCH VERKTYG	29
ATTRAKTIV FÖR VEM?	31
UPPFATTA FÖR ATT UPPSKATTA	32

KROPPSPPOSITIVISM	34
TRANSKROPPSPPOSITIVISM	36
ETT DILEMMA MELLAN ATT FÖRÄNDRA OCH ACCEPTERA KROPPEN?.....	37
SLUTDISKUSSION	40
REFERENSLISTA.....	43
BÖCKER	43
BOKKAPITEL	43
ARTIKLAR I VETENSKAPLIGA TIDSKRIFTER.....	44
WEBBSIDOR	45
BILAGA 1 – INTERVJUGUIDE.....	46
BILAGA 2 – RESPONDENTBREV	47
BILAGA 3 - CALL FOR PARTICIPANTS	48
BAKSIDA	49

Inledning

Kroppsliga ideal baseras till stor del på normativa uppfattningar om vad som är manligt respektive kvinnligt. Dessa normer är i sin tur baserade på cispersoners kroppar, det vill säga personer som är bekväma i det kön de tilldelades vid födseln. Även om de binära idealen är baserade på en snäv bild av hur ciskroppar ser ut kan det bli mer komplicerat för en person som bryter mot cisnormativitet att förhålla sig till kroppsliga normer. Att leva upp till normer och ideal kan upplevas som komplicerat för cispersoner, men som transperson kan det skapas en ytterligare dimension till upplevelsorna av normer. Som en lösning för att känna tillfredsställelse och förhålla sig till ideal kring kroppen har en kroppspositivistisk rörelse uppstått. En vanlig förståelse av kroppspositivism är att det är “en bred rörelse som hävdar människors rätt till sin kropp och uppmuntrar individens uppfattning att vara nöjd med sin kropp som den är” (“Kroppspositivism”, 2019, 12 mars). Tittar man på vilka kroppar som får utrymme inom rörelsen är det dock ofta ett särskilt narrativ som framhävs, där cispersoners kroppar tar mest plats.

En framträdande uppmaning inom kroppspositivismen är att en ska älska sin kropp precis som den är i stället för att ändra på den. Denna inställning behöver dock inte vara lösningen för alla. Från ett transperspektiv riktas kritik mot narrativet om att en inte ska behöva ändra på sin kropp, då många transpersoner har behov av att göra just detta. Skribenten Sam Dylan Finch skriver i blogginlägget *I'm transgender and I need body positivity, too* om hur hans kropp behövde förändras för att kunna vara lycklig och må bra i den (2016). När andra försöker uppmuntra med mantran om att en är perfekt precis som en är kan det enligt Finch få en negativ effekt ifall personen upplever könsdysfori.

Vad den framträdande kroppspositivismen inte berör är att något specifikt sker i intersektionen mellan att bryta mot cisnormativitet och upplevelsen av normer kring kroppens form samt storlek. Uppsatsen handlar därför om hur personer som bryter mot cisnormativitet upplever kroppsnormer och kroppspositivism eftersom det i intersektionen kan bli svårt att uppfylla normerna, samtidigt som det också uppstår andra normer att förhålla sig till.

Syfte

Genom en intervjustudie vill vi undersöka de svårigheter och möjligheter personer som bryter mot cisnormativitet upplever kring att känna tillfredsställelse i sin kropp utifrån rådande ideal. Syftet är att undersöka hur deltagarna upplever att kroppens form och storlek påverkar omgivningens syn på deras könsuttryck. Fokus ligger på deltagarnas levda erfarenheter och hur deras olika upplevelser både stämmer överens och kontrasterar varandra.

Frågeställningar

1. Hur upplever deltagarna normer kring kroppens form och storlek samt på vilket sätt är normerna könskodade?
2. Vilka svårigheter och möjligheter upplever deltagarna kring att känna tillfredsställelse i sin kropp?
3. Hur ser deltagarna på kroppspositivism och dilemmat mellan att förändra och acceptera kroppen?

Forskningsfältsoversikt

Enligt Katrina Roen (2019) finns en norm om att icke-binära och transpersoner har en *definitiv* koppling till kroppslig ångest och självskaдебetende, vilket hon menar är en koppling som behöver ifrågasättas. Vi har tagit del av forskning där flera artiklar kommer till slutsatsen att det inte är själva identiteten i sig som skapar ohälsa utan snarare är det stigmat som existerar kring transpersoner som är orsaken (Owen-Smith m.fl., 2018; Roen, 2019; Sweileh, 2018). Roen (2019) skriver vidare att stigmat och normen skapar en ensidig bild av hur en transperson ska känna, vilket gör att alternativa upplevelser ses som mindre legitima. Roen (2019) skriver att stigmat kring gruppen bidrar till en fortsatt marginalisering av den. Stigma existerar intersektionellt och en intersektion som vi upplever behöver forskas mer på är hur personer med transerfarenhet påverkas av normer om kroppens form och storlek. Både för att studera hur fälten ser ut, men även för att skapa en grund för vår analys undersöker vi forskning kring tjockhet (fat studies) och forskning kring ätstörningar, samt de respektive fältens koppling till transstudier.

Fat studies och dess koppling till transstudier

Det ofta uttalade målet inom fältet fat studies är att förändra sättet vi tänker och agerar mot tjocka kroppar, vilket är ett mål som inramar fat studies som en form av aktivism (Wykes, 2014). Jackie Wykes menar att fat studies synar den diskurs om fetma som skapat en naturaliserad koppling mellan tjockhet och hälsoproblem, vilket resulterat i att fettfobi blivit rationaliserad. Liksom queerhet ses tjockhet som moraliskt och fysiskt olämpligt, och patologiseras samt stigmatiseras därför (Wykes, 2014). Att grunda vårt arbete i det här fältet är relevant just för att tankesättet inom fat studies relaterar starkt till den kroppspositivistiska rörelsen, även om vi inte enbart kommer fokusera på just tjocka kroppar. För som en av förgrundsgestalterna Marilyn Wann skriver infiltreras *alla* kroppar av diskurser kring tjockhet. (Wann, 2009).

Kopplingen mellan missnöje och kropp är högst aktuell inom fältet fat studies, och liksom inom transstudier nämns stigma även här som en källa till ohälsa, i detta fält specifikt stigmat kring vikt. Stigma beskrivs inom fältet som fördomar och diskriminering baserade på ens utseende, vilket är något som sägs främst påverka kvinnor (Rothblum, 2011). Francis Ray White (2014) kritiserar litteratur som fokuserar på kopplingen mellan tjockhet och kön för att vara cis-centrerad, vilket ovanstående är ett exempel på. Rothblum gör dock en intersektionell koppling till att stigmat i högre grad påverkar kvinnor som inte är "vita, medelklass, heterosexuella, unga,

smala och funktionsnormativa” (2011, s. 175 vår översättning). Transpersoner nämns dock inte i texten och även om de till viss del finns representerade inom fat studies saknas det enligt White (2014) inom både transstudier och fat studies ett ömsesidigt erkännande av hur den ena kroppen existerar i det andra fältet.

White (2014) menar att tjockhet har en avgörande roll i vilka kroppar som blir begripliga som könade eller androgyna. När smalhet kopplas till tydliga könsnormer skapas en press på transpersoner att vara smala för att passera som normativt könade - något som även har effekt på tjocka cispersoner som därmed misslyckas med att förkroppsliga ett begripligt binärt kön. Detta gör att tjockhet, vilket kan ses som femininiserande, blir oönskat för transmän eftersom det kan underminera deras maskulinitet, vilket är något även cis-män vittnar om (White, 2014). Signe Bremer (2017) beskriver att det går att se kroppen som materiellt kapital eftersom det är ett privilegerat tillstånd att passera, och kroppen ses som avgörande i frågan om en gör det eller inte. Kön beskrivs som linjära, men queerade av kroppsformer (Bremer, 2017). Denna queering kan ses som det White (2014) beskriver om att tjockhet både kan underminera och intensifiera kön. White nämner också att tjockhet ses som ett tecken på bristande seriositet i sin könsidentitet, vilket tydliggörs i att det i vissa fall finns en önskvärd BMI (Body Mass Index) som en behöver uppfylla för att få tillgång till könsbekräftande vård. Sammanfattningsvis visar dessa exempel på att kroppens form och frågor om kön interagerar med varandra.

Ätstörningsforskning och dess koppling till transstudier

Ett annat fält som tydligt berör kroppsnormer är forskning om ätstörningar. De studier som gjorts på transpersoners erfarenheter av ätstörningar är till största del kvantitativa, vilket kan betyda att det finns kunskapsluckor för en kvalitativ studie att fylla. Även inom kvantitativ forskning betonas dock hur könsgörande och kroppsnormer hör ihop. En förklaring till att transpersoner löper risk att utveckla ätstörningar kan vara att personer med könsdysfori ofta upplever ett missnöje kopplat till kroppen, vilket vidare kan resultera i en ätstörning (Jones, Haycraft, Murjan, & Arcelus, 2016). Jones m.fl. påpekar också att könade kroppsnormer kan bli eftersträvansvärda hos transpersoner och att särskilt smalhetsnormen blir eftersträvansvärd hos personer som vill förminska könade kroppsdelar. Ätstörningen kan därmed användas både för att förminska och framhäva kroppsdelar kopplade till ens kön. Personer som önskar uttrycka femininitet framställs som särskilt utsatta för smalhetsnormen, vilket en tidigare undersökning med fokus på maskulinitet och femininitet som riskfaktor bestyrker, då resultatet visar att feminina deltagare

(oavsett kön och sexuell läggning) löper större risk för ätstörning än maskulina och androgyna (Cella, Iannaccone, & Cotrufo, 2013).

Även om Jones m.fl (2016) visar på att det i vissa undersökningar inte finns någon markant skillnad mellan cispersoner och transpersoner kommer en övervägande del av de studier vi tagit del av fram till att ätstörningar är vanligare hos transpersoner än hos cispersoner (Duffy, Henkel, & Earnshaw, 2016; Ålgars, Alanko, Santtila, & Sandnabba, 2012). Detta bör dock inte tolkas som att själva transidentiteten är orsaken till ätstörningen. Ätstörningar hos transpersoner har nämligen visat sig inte nödvändigtvis vara kopplade till könade kroppsdelar utan grundar sig även i andra kroppsnormer (Jones m.fl., 2016). Det bör slutligen påpekas att forskning även visar på att könsbekräftande behandling kan reducera kroppslig missnöjdhet (Duffy m.fl., 2016).

Diskurser kring kroppslig tillfredsställelse och missnöje

När det gäller “lösningar” på hur en ska känna tillfredsställelse i sin kropp går det inte att nämna ett tillvägagångssätt som enhälligt gällande för alla personer inom de två diskurser vi tar upp. Däremot är det relevant att notera framstående narrativ hos de två och diskutera skillnaden dem emellan för att se vilket dilemma som kan uppstå i intersektionen mellan de olika diskurserna.

Diskurser inom ätstörningsforskning och fat studies

Forskning som gjorts inom ätstörningsforskning och fat studies framhäver obekvämheter kopplade till kroppsform som en stor anledning till ohälsa. Inom ätstörningsfältet beskrivs kroppslig obekvämheter ofta genom termen *dysmorfi*, vilket syftar till att personen ifråga ser egenskaper hos sin kropp som inte finns där, exempelvis att den skulle vara tjockare än den är (Deshane, 2015). Dysmorfi kan vara en orsak till att en utvecklar en ätstörning, men ätstörningar måste inte enbart härstamma däri. Det kroppsliga missnöjet som kan uppstå på grund av en ökad anpassning till smalhetsnormer kan enligt Rothblum (2011) resultera i en ätstörning hos individer oavsett storlek. För en transperson kan diagnosen dysmorfi och narrativet om att det är *synen* på ens kropp det är fel på försvåra snarare än förenkla kroppslig tillfredsställelse, då ätstörningen kan ha sitt ursprung i att kroppen inte stämmer överens med ens identitet (Deshane, 2015).

Det framträdande narrativ som finns, både som beskrivet ovan när det kommer till att behandla ätstörningar och inom fat studies, är det som uppmanar till att *acceptera* sin kropp som den är. Inom fat studies blir uppmaningen att förändra samhällets syn på tjockhet i stället för sin egen

kroppsform en viktig kraftkälla eftersom motstånd, enligt Longhurst (2014), är ett sätt att hantera marginaliserande diskurser på. Att acceptera och ta tillbaka nämmandet av sin kropp, genom exempelvis ordet "tjock", menar Wann (2009) kan vara en form av makttagande som lägger bestämmanderätten hos individen i stället för hos samhället. Det blir därmed förståeligt att fat studies driver tesen om att en ska acceptera sin kroppsform, då acceptans utgör motsatsen till förtryckande benämningar av tjockhet. Men när Wann skriver att målet för fat studies bland annat är att uppnå *autentiskt förkroppsligande*, vilket kan tolkas som ett slags ursprungligt tillstånd, blir det tydligt att en konflikt kan komma att uppstå med narrativ som förespråkar kroppens formbarhet (2009, s. xvii).

Diskurser inom transstudier

Kroppslig tillfredsställelse kan beskrivas genom begreppet *könseufori* (RFSL Ungdom, 2019). Begreppet beskrivs som positiva känslor vilka uppstår av att känna sig bekräftad i sin könsidentitet, exempelvis genom att känna sig lugn, bekväm, attraktiv och sedd. Det är individuellt vad som påverkar känslan och det kan exempelvis vara att kroppen eller ens könsuttryck stämmer överens och speglar ens identitet. Kroppslig missnöjdhet kan beskrivas genom bland annat termen *könsdysfori*, vilket kan tolkas som en motsats till könseufori. Könsdysfori kan vara kroppslig: en upplevelse av ett skav mellan kroppen och ens könsidentitet, men även social genom att andra inte läser en som den en är. Baserat på dessa perspektiv kan könsdysfori och även kroppslig missnöjdhet minska genom att ändra kroppen (RFSL Ungdom, 2019).

Rätten till kroppslig formbarhet kan, baserat på ovanstående stycke, ses som en lösning på kroppsligt missnöje. Forskning som styrker denna tes är exempelvis en studie av Owen-Smith m.fl. (2018) vars slutsats bland annat är att fördröjning av könsbekräftande vård tills efter behandling av psykisk ohälsa inte är att rekommendera, eftersom studien visar på en minskad nivå av ohälsa hos personer som genomgått en transition. Jones m.fl. (2016) påpekar dock att kroppsligt missnöje inte endast kopplas till könsspecifika kroppsdelar, utan att det likväl kan ligga i delar av kroppen som inte förändras av könsbekräftande vård. Därmed kan kroppsligt missnöje finnas kvar efter transitionen, men det betyder inte att den könsbekräftande behandlingen därför är misslyckad, menar Jones m.fl.. Sammanfattningsvis har inte alla personer som bryter mot cisnormativitet samma upplevelser av att känna missnöjdhet i sin kropp, och

behovet av att ändra kroppen varierar. Formbarhet är inte lösningen för alla, men det är en tydligt förekommande diskurs inom transstudier som kontrasterar diskursen inom kroppspositivism.

Dilemmat mellan diskurserna

Fälten transstudier respektive fat studies/ätstörningsforskning presenterar således två olika diskurser kring möjligheter och svårigheter i att känna tillfredsställelse i sin kropp. Det kan därmed uppstå ett dilemma mellan diskursen om att förändra kroppen för att passa ens identitet och diskursen om att acceptera kroppen som den är. White beskriver detta dilemma med två begrepp: *coming home*, vilket används om diskursen inom transstudier och *at home in the body*, vilket syftar till kroppspositivismens diskurs om att ändra sin uppfattning om kroppen snarare än att ändra kroppen i sig (2014, s. 93). För att se varifrån kroppsligt missnöje hos personer som bryter mot cisnormativitet härstammar ser vi att en måste grunda sin förståelse i att dessa två diskurser intersekerar med varandra. Det är just den intersektionen som avslöjar att de framstående narrativen inom vardera diskurs inte kan vara allmängiltiga lösningar. Detta är ett argument som Deshane (2015) bedriver genomgående i sin artikel, där hon uppmanar till att ätstörningsvården ska bli vaksamma på skillnaden mellan dysmorfi och dysfori samt att lösningen på transpersoners ätstörningar inte alltid går att finna inom vårdens klassiska narrativ om kroppslig acceptans. I stället menar hon att exempelvis könsbekräftande behandling kan vara en metod för att behandla ätstörningar (Deshane, 2015).

Anledningen till varför det är intressant att undersöka kroppsligt missnöje och tillfredsställelse är att en som person som bryter mot cisnormativitet behöver hantera dilemmat mellan diskurserna. Kanske är det så att de två begreppen som White (2014) använder för att beskriva diskurserna inte måste existera isolerade från varandra: att känna tillfredsställelse med en aspekt behöver inte utesluta att en känner missnöje med en annan. Vi ser det därför som viktigt att ha en öppenhet för berättelser som existerar inom och bortom de klassiska narrativen.

Metod & material

Att skriva tillsammans

Inledningsvis bör det nämnas att vi är två personer som författar uppsatsen gemensamt. Rent praktiskt är fördelarna många av att vara två personer eftersom det finns möjlighet till att samla in mer material, vilket blev tydligt när vi gjorde vår forskningsfältsöversikt. Det kan så klart ta längre tid under själva skrivprocessen när vi samskriver, eftersom vi behöver diskutera och kompromissa. Heléne Thomsson (2011) menar dock att en bör undvika att göra en studie helt själv eftersom det är i arbetet med andra som en kan bli medveten om den förförståelse en går in i arbetet med. Dock förtydligar Thomsson att det inte är möjligt att stå utan fördomar, även när vi är flera personer. Även fast vi undvikligt är subjektiva upplever vi att samarbete under tolkingsarbetet ändå gör det lättare att undvika att fastna i enspåriga uppfattningar, eftersom vi behöver motivera våra tolkningar för varandra. I princip all text har vi producerat tillsammans, vilket innebär att det aldrig är enbart den enas analys som framträder. När vi skrivit har vi nästan alltid suttit tillsammans i stället för att jobba på varsitt håll.

Val av metod

Metoden för studien är en tolkande och reflexiv intervjustudie, i linje med det Thomsson (2011) beskriver i boken *Reflexiva intervjuer*. Med detta menas att kontinuerligt arbeta med att se ämnet från olika håll och låta flera olika tolkningar tillsammans skapa det som *blir* kunskap (Thomsson, 2011, s. 38). Denna metod används inte enbart i analysen av intervjuerna, utan handlar även om att kritiskt granska hur andra element påverkar kunskapsproduktionen, såsom exempelvis vår positionering och relation till deltagarna. Arbetet utgår från det som Thomsson kallar för *förståelsegrundande intervjuer*, vilka görs för att öka förståelsen och synliggöra olika vinklar på det ämne som undersöks (2011, s. 30). Thomsson menar att syftet med förståelsegrundande intervjuer inte enbart är att ge en vardaglig skildring, utan menar att en ska dra kopplingar till vad erfarenheterna som tas upp "betyder, innebär, syftar till och kanske bygger på" (2011, s. 30). Vi upplever att vi etiskt kan stå bakom den här metoden i svarandet på vårt syfte eftersom de levda erfarenheterna står i centrum av tolkningarna, och det är i samspelet mellan berättelserna som kunskap skapas.

Metoden för själva genomförandet är semi-strukturerade intervjuer, där vi presenterar olika teman för deltagarna utan att ha en helt på förhand fastställd ram för vilken riktning intervjuerna

ska ta. Detta är ett sätt att undvika att det blir vi som avgör vilka erfarenheter och normer som deltagarna tar upp. Samtidigt är det nödvändigt att ha vissa hållpunkter och förberedda frågor: dels för att uppsatsen ska kunna hålla en röd tråd och dels för att deltagarna inte ska få för svårt att komma på vad de vill säga. Därmed följer intervjuerna ändå till stor del den intervjuguide som vi på förhand förberett.

Genomförandet av intervjuer

För att hitta deltagare började vi med att skriva ett informationsbrev som vi sedan lade upp på Facebook, dels på våra egna profiler men även hos olika organisationer och facebookgrupper med koppling till trans, icke-binaritet och queerhet. I brevet tydliggörs att deltagarna får medverka på det vis de känner sig bekväma: muntligt, skriftligt eller på något annat sätt. Vi gjorde övervägandet att det är viktigare för uppsatsens syfte att få ta del av några berättelser överhuvudtaget än att alla träffar ska gå till på samma sätt, speciellt när det är cispersoner som genomför undersökningen. Genom vårt sökande av deltagare blev vi kontaktade av personer som var intresserade av att vara med i studien och totalt sett genomfördes fem intervjuer. En av intervjuerna gjordes via Skype, medan de resterande fyra genomfördes genom traditionella fysiska intervjuer. Längden på intervjuerna var mellan 45 minuter till strax över en timme. Slutligen kan nämnas att en av de traditionella fysiska intervjuerna genomfördes på engelska.

Enligt Thomsson (2011) kan det uppstå en ojämlig maktrelation om det är två intervjuare. Det är fördelaktigt att endast vara en intervjuare eftersom det möjliggör en känsla av tillit och ger utrymme till deltagaren att uttrycka sig. Därför valde vi att hålla i intervjuerna var för sig. Vi gav förslag på olika platser för intervjun och på så sätt fick deltagarna bestämma var de kände sig mest bekväma att träffas. Två av intervjuerna utfördes i grupprum på universitetsbibliotek och de andra intervjuerna i respektive deltagares hem. Under själva intervjun placerade vi ett papper på bordet som både deltagaren och intervjuaren kunde se. Därpå hade vi skrivit ner fyra teman som undersökningen rör sig kring: kroppsuppfattning, kroppsform, identitet och kroppspositivism. Innan intervjun gavs även samtycke till att ta ljudupptagning. Detta gjorde vi med hjälp av mobiltelefon och i ett fall genom Skypes inspelningsfunktion.

Att sammanställa och tolka materialet

Efter att vi genomfört intervjuerna transkriberade vi dem i hela dess innehåll. Därefter gick vi gemensamt igenom och gjorde mindre justeringar, såsom att ta bort stakningar och placera ut

skiljetecken, för att öka lätläsligheten. Deltagarnas riktiga namn byttes ut mot andra namn och i presentationen av resultatet togs känsliga detaljer, som skulle kunna göra att det går att utläsa vilka deltagarna är, bort. Efter justeringarna närläste vi alla intervjuer var för sig och tog anteckningar om potentiella kopplingar mellan deltagarnas svar, vilket vi sedan sammanställde och diskuterade gemensamt. På så sätt kunde vi se hur de olika intervjuerna relaterar till varandra och vad för återkommande teman som finns. Baserat på de kopplingar vi fann i intervjumaterialet skissade vi upp teman utifrån vilka vi sedan presenterar resultatet. Den tematiska indelningen gör att det inte tydligt går att urskilja de olika intervjupersonernas hela narrativ, utan istället fungerar erfarenheterna tillsammans för att ge olika synvinklar på specifika teman. De olika berättelserna bildar därmed ett nätverk av olika aspekter, som Thomsson beskriver det (2011). Då metoden för studien är en reflexiv och tolkande intervjustudie innebär det att vi låter det insamlade materialet samspela både med varandra och med teoretiska perspektiv.

Påverkande omständigheter

Först och främst finns det flera praktiska aspekter som påverkar resultatet. Sådant som spelar in kan vara exempelvis plats: Hur påverkar vår och deltagarnas bekvämlighet med utrymmet dynamiken oss emellan och vad som sägs? Universitetsbiblioteket ansåg vi vara en neutral plats för oss båda, men med tanke på att vi är studenter kanske platsen omedvetet känns mer neutral för oss än för deltagaren. Samtidigt som det kan tänkas att deltagaren känner sig mest bekväm i sitt eget hem kan det även kännas olustigt att ha någon som en inte känner hemma hos sig, vilket också kan ha påverkat dynamiken under intervjun. En annan praktisk aspekt är ålder. De personer vi intervjuat visade sig alla vara i 30-årsåldern, vilket innebär att det blir ett begränsat perspektiv som uppsatsen bygger på. Berättelserna är ur perspektiv från ungefär samma tid i livet och hade undersökningen gjorts med äldre eller yngre deltagare hade resultatet eventuellt blivit annorlunda.

Gällande tolkning har vi som intervjuare förutfattade meningar som kommer att påverka vår analys och vilka frågor vi ställer. Hur vi ställer följdfrågor baseras på den tolkning vi som intervjuare gör och Thomsson (2011) menar att förförståelsen förändras i och med varje intervju som genomförs. Detta märkte vi av då vi efter varje intervju som genomfördes fick nya tankar och ingångar vilka utvecklade nya följdfrågor. Förutsättningarna för varje intervju kan därför ses som olika, men Thomsson anser att det är en naturlig del av den reflexiva metoden och att det inte ska ses som ett misslyckande (2011, s. 50). Även viktigt att tänka på, menar Thomsson, är att

deltagaren inte kommer med ett råmaterial, utan den har också fått sin kunskap och världsbild någonstans ifrån. Judith Stacey (1988) menar att det innefattar en maktposition att vara den som har sista ordet gällande hur materialet tolkas. Det är dock viktigt att inte undfly att tolka i hopp om att därmed minimera den ojämlika maktpositionen, menar Stacey. I den bästa av världar skulle deltagarna vara med och läsa tolkningen för att ge respons, men för en kandidatuppsats upplevde vi inte detta som tidsmässigt genomförbart.

Slutligen är det känslomässiga aspekter som har betydelse för resultatet och hur intervjun upplevs. Dagsform har självklart inverkan på vad en känner sig villig att prata om och intervjuarens förmåga att ställa bra följdfrågor. Att en intervju dessutom gjordes via videosamtal i stället för genom ett fysiskt möte har också en effekt på dynamiken intervjuare och deltagare emellan. Metodens syfte är, i och med att det är en förståelsegrundande studie, att deltagarna känner sig som en del av att skapa en kunskapsprocess. Det innebär att deras levda erfarenheter bidrar till att få förståelse för ämnet som undersöks (Thomsson, 2011). När deltagarna känner att de har en roll som medskapare menar Thomsson att intervjun kan gynnas, eftersom det skapar en motivation till att dela med sig av sin berättelse och på så sätt skapa kunskap om ett ämne som deltagarna också är intresserade av.

Samspelet mellan intervjuare och deltagare är något som är avgörande i utförandet av en intervjustudie. Thomsson (2011) menar att trygghet bygger på känslan av att ha rätt att tala på sitt sätt och att en litar på att intervjuaren inte drar förhastade slutsatser. Dock behöver en vara uppmärksam på hur relationen faktiskt ser ut mellan forskare och deltagare, och hur maktfördelningen är. Hur en optimal relation mellan deltagare och intervjuare ska se ut har diskuterats mycket inom feministisk forskning. Enligt Stacey (1988) motsätter sig feministisk etnografi tanken om en objektiv, neutral och opersonlig intervjuare, då detta inte är möjligt och heller inte bör vara önskvärt. Dock funderar Stacey på om det vänskapliga bemötandet döljer ett annat slags utnyttjande av den som deltar i forskningen. Genom att en välvilja och tillit presenteras skapas förutsättning för en större utsatthet för den som deltar. Stacey (1988) menar att det som deltagarna delar med sig om sina liv är först och främst data, oavsett hur förtrolig deltagarna upplever intervjusituationen. Det blir ett slags etiskt dilemma för oss som intervjuare att förhålla oss till: trots vår ambition om jämlikhet kvarstår ändå vissa maktrelationer.

Att undersöka en grupp en själv inte tillhör

Enligt M. Paz Galupo (2017) är det viktigt att cispersoner som forskar om transfrågor har med en reflektion över hur deras identitet och förståelse som cis påverkar forskningsprocessen. Även om vi har läst in oss och försökt skaffa oss en förståelse, exempelvis för hur begrepp används inom transsammanhang, är det viktigt att ifrågasätta den kunskap vi har sedan innan. Som situerade utanför communityt kommer vi, oavsett hur mycket vi läser in oss på ämnet, inte ha samma förståelse som personer situerade i communityt. Enligt Galupo (2017) påverkar vår position som cispersoner även hur vi formulerar frågeställningar, utformar intervjufrågor och tolkar resultatet. Positionen som cis påverkar också hur deltagarna läser våra intentioner med undersökningen och i vilken utsträckning de känner sig bekväma med att dela med sig av viss information, menar Galupo. Oavsett hur reflexivt vi ställer oss till vår egen position som cis kommer det vara en av studiens begränsningar.

Tidigare kritik finns mot feministiska forskare som oetiskt använder transfrågor för att styrka sin egen teori, vanligtvis kring frågor om kön. Enligt Jan Wickman (2011) har just teser om performativitet och dekonstruktionen av binärt kön varit något som transpersoners erfarenhet fått förkroppsliga. Detta har enligt Wickman skapat ett slags hierarkiserande av de transpersoner som utmanar binärt kön, vilket har lett till en nedvärdering av andra erfarenheter. Teoretiserande kring transpersoner har tagit större plats än empiriska studier, vilket gjort att de levda erfarenheterna inte tagit plats i akademien. Wickman menar dock att det i 2000-talets nyare transforskning har skett en motrörelse där transpersoners egna subjektiva uppfattning, sociala villkor och vardag får större plats. Utformandet av vår studie är influerad av denna kritik, vilken fungerar som en motivering till beslutet om att genomföra intervjuer *innan* vi valde teoretiskt ramverk: för att undvika att intervjumaterialet ska stärka eller motbevisa en specifik teori.

Teoretiska utgångspunkter

De teoretiska infallsvinklar vi har i uppsatsen utgår ifrån tre teoretiker: Sara Ahmed, Judith Butler och Michel Foucault. Vi valde att utgå från dem eftersom deras teorier på många sätt bygger på varandra och ger olika verktyg till att teoretisera normers makt, vilket vi anser vara relevant utifrån det intervjumaterial vi har. Inledningsvis förklarar vi uppkomsten och innebörden bakom begreppet cisnormativitet, vilket är ett centralt begrepp i uppsatsen, för att sedan komma in på makt, normer och queer fenomenologi.

Cisnormativitet

Begreppet "cis" började användas under 1990-talet för att markera den position som ses som könsnormativ (Nord, Bremer & Alm 2016). Susan Stryker menar att idén bakom begreppet är att beskriva normen istället för det som bryter mot den (Stryker, 2017). Nord, Bremer och Alm förklarar att en cisperson, i en svensk kontext, definieras genom att inte vara en transperson, medan en transperson i sin tur definieras genom att bryta mot en outtalad (cis)norm. Detta menar författarna osynliggör det normsystem som skapar dikotomin mellan cis och trans från början. Cisnormativitet är därför ett begrepp för att synliggöra och beskriva den specifika strukturella makt som gynnar vissa människor över andra. Genom att använda begreppet vänds blicken bort från de som bryter mot systemet, till att ifrågasätta själva systemet i sig. Författarna beskriver att det på ett teoretiskt plan går att jämföra cisnormativitet med heteronormativitet:

Begreppen sätter båda fokus på behoven att förstå hur erkännbara subjekt och handlingar konstitueras; hur disciplinering, subjektivering och andra makttekniker bildar ett system av diskursiva och materiella praktiker som gör vissa subjektpositioner och beteenden till de primära och normerande. (Nord, Bremer & Alm 2016, s. 5)

Dock menar Stryker (2017) att det också är viktigt att se att begreppet har en problematisk sida, då det kan skapas en ny binaritet mellan transpersoner och cispersoner i stället för att fokus läggs på hur normativitet kring kön begränsar alla.

Foucault och den sociala makten

Makt ses ofta som kommandes från en auktoritet, men Michel Foucault (1980) presenterar en annan syn på hur makt verkar. Den inte är restriktiv och hämmande av handlingar, utan han menar att makt arbetar “*within the social body, rather than from above it*” (Foucault, 1980, s. 39). På så sätt är det inte en överordnad person som bestämmer över invånarna, utan disciplineringen är förkroppsligad i dem. Makten uppstår, enligt Foucault, i relationer mellan individer och disciplinering blir därmed ett socialt projekt där invånarna kontrollerar varandra och sig själva utefter en norm, oavsett den överordnades ögon. På så sätt kan en högre makt fungera, exempelvis ett normsystem såsom cisnormativitet. Den “sociala kroppen” är en effekt av maktens materialitet som verkar inom individuella kroppar, menar Foucault. Därmed blir makt inte en polariserad struktur som verkar tvärs över en linje, utan fungerar som en “multiform production of relations of domination” (Foucault, 1980, s. 142).

Motstånd och makt finns enligt Foucault (1980) på samma ställe, så för att få syn på maktens effekter kan en rikta blicken till var motstånd uppstår. För att kunna åstadkomma förändring måste en se hur de saker som finns runtomkring existerar i relation till det som behöver förändras. Allt verkar därmed inom en diskurs och Foucault menar att vi behöver rikta in oss på specifika händelser eller objekt för att förstå diskursen. Han menar också att vi behöver uppmärksamma hur kunskap och makt föder varandra: “It is not possible for power to be exercised without knowledge, it is impossible for knowledge not to engender power” (Foucault, 1980, s. 52). I utövandet av makt skapas kunskap vilket leder till en cirkeleffekt där vad som blir kunskap avgörs av den som har makt att bestämma det. Om det endast finns kunskap om en viss slags kropp är det den som får makt, vilket resulterar i att allt som vi vet om kroppen bygger på denna normativa, makthavande kropp.

Butler och normens paradoxer

Enligt Judith Butler (2004) skapas normer genom social praktik, vilket gör dem till något annat än lagar och regler. Normen bestämmer över vad som blir begripligt, men bryr sig inte om att det som är begripligt även ska vara essentialistiskt korrekt. Butler menar att det är endast i den lokala kontext normen verkar i som den begripliga handlingen ges en status som riktig. Vad som är normativt beror därmed på vilket sammanhang en befinner sig i. Enligt Butler baseras de handlingar som blir möjliga på vad som erkänns socialt i ett visst

sammanhang, och på så sätt blir begripligheten livsvillkorande och erkännande ett maktcentrum. Dock menar Butler att även om ett liv inom erkännandets ramar är möjligt kan just ramarnas begränsningar motsägelsefullt nog göra livet olevbart: "I may feel that without some recognizability I cannot live. But I may also feel that the terms by which I am recognized make life unlivable" (Butler, 2004, s. 4) Att anpassa sig efter normen blir därför inte ett kvitto på ett levbart liv. Butler nämner även att ens morfologi blir ett villkor för erkännande. Enligt Susan Stryker beskriver begreppet morfologi form ("shape") och kan även hänvisa till relationen mellan olika kroppsdelar, vilket kopplar morfologi till normer om manligt och kvinnligt (2017, s. 30). Det Stryker menar är att förhållandet i storlek mellan exempelvis höfter och midja, handled och hand samt axelbredd och längd kopplas till vad vi läser som kön. Detta kan ses som exempel på det Butler menar med att erkännande påverkas av kroppens morfologi.

Butler (2004) beskriver en paradox mellan subjektet och den värld subjektet skapas genom. Hon menar att agentskap alltid är villkorat av det system subjektet lever i och att subjektet aldrig väljer det normsystem det erkänns av. Dock kan subjektet ha en normkritisk vilja, men det är viktigt att vara uppmärksam på villkoren för denna vilja: "That my agency is riven with paradox does not mean it is impossible. It means only that paradox is the condition of its possibility." (Butler, 2004, s. 3) Likaså innebär det att även fast en bryter mot normen står en inte helt utanför den. Enligt Butler skapas nämligen normen av sin utsida, liksom utsidan skapas av normen. Det är genom att definiera en kropp som annorlunda som den normativa kroppen uppnår sin status som just normativ, menar hon. Normen ses ofta som naturlig och en del av mekanismen bakom dess görande är att dölja sin egen tillblivelse. Trots dess sken av att vara oföränderlig har normen inte en permanent status. Normer är temporära och i konstant potentiell förändring eftersom de produceras och reproduceras genom upprepning. Det är också genom denna upprepning, menar Butler, som normer kan förskjutas och ta en annan riktning.

Ahmeds teori om queer fenomenologi

Enligt Sara Ahmed (2006) är fenomenologi en användbar praktik för queerstudier eftersom synsättet har fokus på levd erfarenhet och hur upprepningar formar det nuvarande subjektet. Hon beskriver fenomenologi som en teori vars fokus ligger på historien bakom kroppen och hur "bodies become oriented by how they take up time and space" (Ahmed, 2006, s. 5). Hur en kropp

orienterar sig i ett utrymme beror på vilka erfarenheter den har bakom sig, vilket blir avgörande för dess känsla av hur den bebor rummet. Kroppen formas på så sätt av rum: "(...) bodies do not dwell in spaces that are exterior but rather are shaped by their dwellings and take shape by dwelling" (Ahmed, 2006, s. 9). Samtidigt menar Ahmed att också rum formas av de kroppar som bebor dem och är därmed i ständig förändring.

För att få syn på vad det är som utformar våra kroppar menar Ahmed (2006) att det är nödvändigt att uppleva desorientering. Det är bara när vi misslyckas med att uppfylla normen som vi kan förstå vad normen faktiskt innebär. Genom att bli desorienterad kan en börja ifrågasätta *vad* orientering innebär och vilka kroppar som lyckas orientera sig i specifika rum, menar Ahmed. Liksom kroppen samverkar med rummet, kommer kroppen också att samverka med olika objekt. Kroppar och objekt dras till varandra beroende på vilken funktion de väntas fylla hos varandra. Objekt formas efter det syfte som socialt läggs i dem, vilket i sin tur formar kroppen i relation till denna förväntning. Objektet fungerar som ett verktyg som kroppen kan använda sig av, när den passar ihop med objektet, för att "förlänga" sitt räckhåll och accepteras i olika rum (Ahmed, 2006, s. 51). Det är när detta misslyckas, när objektets syfte inte matchar kroppens, som både objektets funktion och kroppens onormativitet blir synlig.

Ahmed (2006) definierar normer som linjer. Hon menar att kroppen formas efter vilka linjer de följer och förhåller sig till. Linjerna möjliggör förlängning, men drar även gränser för vad som är nåbart och hindrar vissa kroppar från att inta vissa rum. Ahmed drar kopplingar till Butler och menar att linjer bygger på upprepningar. Vad som blir en linje är från början inte givet utan bygger på att kroppar lierar med linjen: "We are in line when we face the direction that is already faced by others" (Ahmed, 2006, s. 15). Ahmed menar att vi på det här sättet blir riktade mer åt vissa håll än andra, och när vi är riktade längs med linjen och följer den syns vi inte. Den normativa kroppen förblir därmed omarkerad och osynlig. Ahmed beskriver den räta ("straight") linjen, vilket är den linje som skapats av att kroppar lierat sig med heteronormativitet (Ahmed, 2006, s. 66). Den räta linjen skapar inte bara normativa kroppar, utan queera kroppar skapas också genom deras akt av att avvika från linjen. Detta kan likställas med Butlers teori om att både normen skapas och skapas av sin utsida. Ahmed kommer dock in på att det skapas nya linjer när en kropp bryter mot normer, vilka fler och fler kroppar kan liera sig med. Detta möjliggör nya rum och möjligheter för att skapa en levbar värld.

Intervjudeltagarnas upplevelser och erfarenheter

Tova identifierar sig som en transperson med pronomen hon.

Lo identifierar sig som icke-binär och använder pronomen hen.

Feijoa identifierar sig som trans och genderqueer samt är transmaskulin i sitt könsuttryck.

Använder pronomen den.

Eli identifierar sig som icke-binär/genderfluid och använder alla pronomen (i uppsatsen används hen).

Malte identifierar sig som transkille med pronomen han.

Binära normer

Många av de normer som finns kring kroppen är enligt deltagarna könsbinära. Malte anser att det i cis-samhället finns en förväntan på att ens kropp ska stämma överens med ens identitet, även när en är trans. Han menar att samhället har skapat könsnormer om vad en optimal kropp är, exempelvis att en man ska vara biffig med mycket muskler och ha skägg. Att som transperson passa in i dessa normer kräver modifiering av kroppen. Feijoa kan se att det i vissa sammanhang finns en förväntan, inte alltid på att du ska ha förändrat din kropp med hormoner eller operationer, men en förväntan på att du ska *vilja* förändra den. Malte menar att den här förväntan kan vara extra stark bland äldre transpersoner som anser att en transkille ska vilja se manlig ut och inte vilja ha en livmoder. Denna inställning kan, enligt Malte, bero på att könsnormerna var ännu starkare förr.

Malte är även inne på att det blir förvirrande för cis-samhället om en person skulle vilja leva som ett annat kön men fortfarande se ut som den gjorde innan och inte följa de binära normerna. Det blir också förvirrande för cis-samhället om en person med en snygg kropp, enligt binära normer, är trans. Malte har upplevt skepsis mot att han är transkille, då han mötts av reaktioner för att han "slösade bort" en idealkropp: "Det blir en upplevelse av att 'okej, fula tjejer kan bli transkillar', att det är lättare." Ett sätt att se på resonemanget som Malte beskriver kan vara att "fula" tjejer i samhällets ögon anses redan inte ha uppnått idealet för hur en kvinna ska se ut. Om en redan har misslyckats med att uppfylla den kvinnliga normen är det inte lika uppseendeväckande om en sedan avviker från den helt genom att komma ut som transman. Dock kommer samhället då förvänta sig att du som transman kommer eller vill uppfylla ideal för hur en man ska vara. På så sätt visar samhällets resonemang på en motstridig förväntan: det finns ett oförstående för att en

skulle vara trans om en har en idealisk ciskropp, samtidigt som det ställs förväntningar på hur en transperson ska vara och på *viljan* att passa in i de binära normerna.

Lo funderar på hur ätstörningar kan kopplas till binära könsnormer: “Vad är att jag har en ätstörd uppfattning om min kropp och vad är att jag inte identifierar mig med normer om min kropp som är könskodade?”. Lo beskriver att hen haft en ätstörning längre än hen sett sig själv som trans, men funderar på om en orsak ändå kan vara försöket att passa in i en heteronormativ flickkönsidentitet. Hen upplever att det finns könskodade normer kopplade till ätbeteenden och att särskilt hens föräldrar har förkroppsligat detta. Under en fika, vilket Lo nämner som exempel, ville hens mamma bara ha en halv bulle, medan hens pappa gärna tog två. Frågan för Lo blev då vem hen skulle kopiera och hen har pendlat mellan de två alternativen eftersom de varit de enda som existerat i en binär normbild. De binära normerna blev, om vi kopplar till Ahmed, för Lo det enda som fanns *inom räckhåll*. Vad vi ser som möjligt formas av vad vi kan se existera inom vår “horisont” (Ahmed, 2006, s. 55). Ahmed använder själv familjen som exempel på hur vad som finns inom räckhåll bestäms av andra runt omkring en. På så sätt skapas ett begränsat urval, för att koppla tillbaka till Lo, av bland annat könsuttryck och attityder till mat.

Lo upplever att hen har utvecklat kroppsnojoj och en ätstörning som inte passar in i någon kategori, eftersom upplevelser som liknar hens inte är något som talas om: “Om den inte är legitim då är det som att det inte riktigt finns”. Hen upplever sig inte passa in i normen för hur en ätstörning ska vara eftersom hen inte är eller har varit den stereotypa sköra, smala flickan. Hen menar att transskapet kan hjälpa hen att komma vidare och hantera ätstörningar eftersom det öppnar upp för andra sätt att se på kroppen och ätbeteenden: “Det är som att tjejer inte har rätt att äta som de vill, men om jag är något annat än en tjej, då kan jag göra det”. Att kvinnor ska vara smala kan vara en grund till varför de uppfostras till att begränsa sin mat, medan attityden är mer förlåtande för män. Lo associerar maskulinitet och icke-binaritet med en avslappnad inställning till mat och utseende. Samtidigt upplever hen att smalhetsnormen är närvarande även i hens liv som icke-binär. Detta för att det är lättare att uppfattas som maskulin om hen är smal och stark, eftersom hen då kan undvika kurvighet och förminska feminina attribut, vilket i sin tur kan förstärka hens ätstörning.

Att hamna mellan rummen

Att hamna mellan kategorier och inte känna sig representerad kan göra det svårt att känna tillfredsställelse i sin kropp, vilket är något som Eli diskuterar. Då hen inte upplever sig själv som en "tydlig" transperson försvinner hens uttryck i polariteten. Hen menar att detta gör att hen inte riktigt känner sig som en del i transsammanhang, samtidigt som hen i cis-sammanhang skulle definiera sig som trans. Hen känner sig på så sätt inte riktigt hemma i någon av världarna och hamnar därför i vad hen kallar för ett mellanförskap. Det blir lättare att definiera sig som "allt på en gång", som queer, för att slippa etiketter.

För att kunna känna sig hemma i ett rum behöver kroppen, enligt Ahmed (2006), kunna förlänga sitt räckhåll i detta specifika sammanhang. Ens möjlighet att förlänga sin kropp beror på hur i linje en är med det rummet. Det som Eli beskriver om att hen inte känner sig riktigt hemma och hamnar i ett mellanförskap kan tyda på att hen inte är i linje med någon av polariteterna. Hen upplever detta på flera plan, dels könsmässigt, men även etniskt. Som färgad i ett vitt samhälle stämmer hens kropp inte överens med normen, vilket hen upplever gör det svårt att i vissa sammanhang älska sin kropp. Ahmed menar att fler saker hamnar inom räckhåll för en person som kan använda sitt vithetsprivilegium som verktyg i att förlänga kroppen (2006, s. 131). Fler saker blir inom räckhåll för en kropp som är i linje med normen, i detta fall en vit kropp. För den vita kroppen blir just dess vithet ett verktyg som möjliggör att den bebor rum, vilket blir en mekanism som exkluderar andra kroppars möjlighet att göra detta.

Vem får ha kropps fett?

Tova beskriver hur tjockhet fungerar som en identitetsmarkör och att det nästan gör en till en "andra klassens människa". Under sin uppväxt ansågs hon vara överviktig, vilket påpekades av andra, även om det egentligen inte var påtagligt för henne själv. "Det var verkligen som att det inte fanns så mycket acceptans för en naturlig variation i hur folks kroppar såg ut", säger hon. Det fanns en förväntan på Tova att vilja gå ner i vikt, vilket är en upplevelse som också Feijoa delar. Feijoa menar att det fanns en förväntan på att inte kunna må bra i sin kropp när den var tjock, utan att den måste vilja förändra den. I en binär kontext menar Malte att den smala kroppen även har större handlingsutrymme i att bryta normer för könsuttryck. Han menar att en smal kropp kommer undan med nästan vad som helst: om man bara är smal är det okej att vara exempelvis en lite feminin kille, då är det coolt. Precis som vithet fungerar som ett verktyg för att förlängas in i

olika rum kan smalhet ses på samma vis, i det här fallet i relation till könsuttryck. En smal kropp får större handlingsutrymme och frihet att uttrycka kön på det sätt en vill.

I stort menar Tova att samhället förväntar sig att hon ska vara smal och hon upplever att en av de saker som en döms hårdast utifrån är hur mycket fett en har på kroppen. Normen är att en ska vara smal, men som feminint kodad tillåts en större variation för hur ens höfter och byst ser ut, anser hon. Vart fett sitter på kroppen spelar dock roll. Efter att hon började med östrogen gick Tova upp i vikt, vilket gjorde att hon fick mer fett men på ett *bekräftande* sätt, då det enligt henne framhävde en åtråvärd kroppsform. Därmed var det värre när hon lästes som man eftersom fett inte hade samma bekräftande funktion. Hon har dessutom erfarit att kroppsfett hos transmaskulina nästan alltid är negativt, medan fett blir positivt kodat för många transkvinnor. Detta blir en fråga om morfologi och visar på hur formen på kroppen och storlek på kroppsdelar i relation till varandra fungerar som en könande mekanism. Detta kan kopplas till Los känsla av att hen behöver vara smal för att uppfattas som maskulin, då breda höfter och stora bröst skulle göra kroppen kurvig. Fett kan på så vis upplevas olika för personer med olika könsuttryck och även påverka i vilken grad samhället erkänner ens identitet. Butler (2004) skriver att det som villkorar ett erkännande av en person samtidigt kan vara samma villkor som fråntar en annan person möjligheten att bli erkänd. Således kan vi se fett som villkorande för erkännandet av kön.

Feijoa kommer in med en annan vinkel på hur omgivningens disciplinering av tjockhet är olika för personer som kodas manligt eller kvinnligt. Den upplevde personligen mycket kroppslig skambeläggning när den vägde mer och lästes som kvinna. Eftersom det är accepterat att kommentera på kvinnoidentifierade kroppar, vilket den kallar för "public body shaming", ser Feijoa att samhällets förakt för tjockhet drabbar feminint kodade personer i högre grad. Om maskulint kodade personer har en större mage är det mer accepterat och folk kommenterar inte på det i samma grad. Det sker en disciplinering som inte kommer från ett högre plan utan snarare uppstår, som Foucault (1980) beskriver det, i maktutövandet människor emellan. På så sätt skapas ett normsystem där personer värderas och bemöts olika utifrån tjockhet och fett. Disciplineringen inom normsystemet utförs i olika grad mot individer beroende på deras position inom det. Sammanfattningsvis blir fett ett verktyg för att disciplinera människor och fyller en funktion i att antingen bekräfta eller underminera kön.

Skelettets förutsättningar

Möjligheten att uppfylla binära normer beror utöver fettets villkorande även på andra fysiska premisser kroppen har. Tova berättar att en nackdel med att hon kan jämföra sig med ciskvinnor kan vara att hon dömer sig själv hårdare eftersom hon inte har samma fysiska förutsättningar. Tova säger att hon har en annan kromosom och benstomme till att börja med samt att hennes axlar är bredare. Ett exempel då detta blir tydligt är i hur hennes kropp förhåller sig till kläder som är sydda efter ciskvinnors idealkropp. Hon poängterar att det i och för sig är ett skevt ideal även för ciskvinnor, men att den transfeminina förutsättningen inte alls tas i beaktande. Också Malte beskriver hur han, som transkille, har en annan skelettfunktion att utgå ifrån, såsom att han har smala axlar och ett stort bäcken. Det som Tova och Malte beskriver blir en skillnad från Tovas tidigare beskrivna upplevelse av hur östrogen gör att fettet sätter sig på andra delar av kroppen på ett bekräftande sätt. Det finns kroppsdelar vars storlek oundvikligen påverkas av skelettets förutsättningar trots hormoners förändring i placering av kroppsfett. Exempel på detta kan vara att även om fett som följd av ökad dos testosteron flyttar sig från ens höft hos en transkille finns fortfarande ett bäckenben som ofta är större än på ciskillar. Detta kan kopplas till vad Stryker skriver om hur kroppens morfologi påverkar vad vi läser som kön. Normer kring förhållandet mellan olika kroppsdelar, även baserat på skelettets förutbestämda förhållanden såsom axelbredd och längd, påverkar vad samhället läser som manligt respektive kvinnligt. När normen är baserad på dessa oföränderliga villkor blir det oerhört svårt att fullt ut uppfylla de binära idealen, då ens morfologi gör att en har andra förutsättningar till att börja med.

Eli tar upp längd, som också det är ett utfall av skelettets utformning. Hen berättar att hen i samhällets ögon ses som kort och ofta möts av kommentarer som "gud vad du är liten!". Eli menar att hen inte kan göra något åt sin längd och det blir en orimlig förväntan att hen ska växa sig längre eftersom hen slutade växa för flera år sedan. Att det finns en förväntan utifrån på att Eli ska vara lång beror inte enbart på att hen är kort i en normativ svensk kontext, utan också på att hens hudfärg kopplas till en stereotyp lång kropp. Normen fungerar alltid, enligt Butler (2004), olika i olika kontexter, och avgör aldrig vad som är essentiellt riktigt. Normen bryr sig inte om vad som är möjligt, vilket kan vara varför folk säger "hoppas du blir lite längre". I detta exempel sker inte en disciplinering i att försöka få någon att *anpassa* sig efter normen, utan normen används för att *påpeka* något avvikande. Kroppens morfologi tas på så sätt inte hänsyn till.

Communityn som fristad

Deltagarna beskriver hur kravet på att uppfylla de binära normerna inte är lika starka inom många queera communityn. Många upplever att det där finns en större frihet och mångfald i vad som synliggörs och accepteras. Det är dock omöjligt att specificera *ett* hbtq-community eller transcommunity, vilket är något som många av deltagarna påpekar, eftersom individer inom grupperna gör olika gränsdragningar. Tova beskriver just detta då hon själv ser sig som en del av ett transcommunity utan några fasta gränsdragningar, och menar att andra kanske skulle dra en tydligare gräns för vilka som är del av det än vad hon själv gör. Tova menar att det inom transcommunityn finns en större nyansering av hur kroppar ser ut, samt att estetiken överlag är annorlunda än i samhället i stort. Inom transcommunityn ses tjockhet som en variabel bland många istället för en identitetsmarkör. Trots detta tar flera av deltagarna upp androgynitet som exempel på ett ideal som eftersträvas inom hbtq-sammanhang och att det har en stark koppling också till smalhet. Normen är svår att göra sig av med och Feijoa menar att det är som att det ligger ett inprogrammerat chip i vår hjärna som säger att smala kroppar gör androgynitet bättre än tjocka kroppar, även om vi är medvetna om att det är en konstruerad norm.

Feijoa beskriver hur den påverkats av att möta andra transpersoner som är bekväma och stolta över sina kroppar oavsett hur de sett ut. På samma spår pratar Lo om att det i queer kultur finns ett undertema av att visa en verklighetstrogen mångfald av kroppar. Bland annat gör detta att transskapet ses som en fristad från binära normer, vilket i hens eget fall blir en fristad från normer om kvinnlighet. Normen tillskrivs som sagt, enligt Butler (2004), innebörd på olika sätt beroende på vilket sammanhang den befinner sig i. Då normer skapas genom upprepning blir de föränderliga och upprepning av nya normer förskjuter en tidigare stark norm vilket resulterar i att specifika sammanhang kan anta nya normer. Därmed kan transsammanhang bli en fristad just för att binära normer där inte har samma makt som i ett cisnormativt sammanhang. Ett exempel på det är att Malte anser att det i nyare communityn inte finns samma krav på att ens kropp ska spegla ens identitet för att den ska vara legitim: "Man har sin identitet oavsett om man fysiskt könskorregerar eller om man gör ingrepp, tar hormoner eller inte".

Det finns dock normer som är svåra att uppfylla även inom hbtq-communityn. Eli upplever ett starkt användande av etiketter, vilket skapar polariteter inom hbtq-sammanhang där hen upplever att det endast finns plats för extremer. Detta leder till att individer som inte tydligt uppfyller en

norm hamnar i ett mellanförskap. Exempelvis menar hen att det finns tydliga bilder av hur transpersoner ska uttrycka sig: transkillar ska ha rakat hår och ring i näsan medan transtjejer ska ha mycket smink. I hbtq-communityn känner hen att hens könsuttryck försvinner i dessa polariteter. Malte menar i kontrast att han ser det som mer och mer accepterat att utforska könsuttryck inom hbtq-sammanhang. Dock upplever han, i likhet med det Eli pratar om, att det ändå lever kvar en motvillig hierarki och strävan efter det polariserade idealet. Att det uppstår en hierarki kan ha att göra med att polarisering tydligt avgör vad som blir begripligt, för som Butler (2004) menar fungerar begriplighet som något livsvillkorande. Därför lever begriplighetens mekanism också i mer normkritiska sammanhang. Även om en lever utanför normen och har förskjutit vissa ideal påverkas en av att leva på utsidan av den makthavande normen.

“Det där med att passera, det är ett konstigt och lite infekterat ämne”

Citatet ovan är Tovas och sammanfattar en stor diskussion inom transsammanhang om för vems skull det är en ska passera. Frågan om att passera skapar möjligheter och svårigheter i att känna tillfredsställelse i sin kropp ur flera aspekter. Malte diskuterar hur strävan efter polariteter härstammar i viljan att bli lättförståelig av cis-samhället, vilket kan kopplas till Butlers teori om begriplighet. Han beskriver sig själv som “enkelspårig”, i och med att han har ett maskulint namn, utseende och klädstil, vilket gör att folk inte behöver fundera innan de könar honom. Detta är något han upplever kan gynna honom. Även om normerna, som tidigare diskuterat, är friare inom transsammanhang menar Malte att en blir mer tagen på allvar av cis-samhället när en som transperson följer binära könsnormer. Tova har en liknande upplevelse och berättar att även fast hon har samma kläder som tidigare är det uppenbart att hon inte fastnar i folks blickar på samma sätt nu när hon tar östrogen och kläderna överensstämmer tydligare med hennes kropp. När kroppen följer linjen blir den enligt Ahmed (2006) osynlig och passerar obemärkt förbi. Malte beskriver tydligt hur han upplevde att det här skedde när han började med testosteron. Han beskriver det som att det sker fysiska förändringar i kroppen, vilket inger en känsla av att den “linear upp”. Ahmed använder sig av en relaterbar metafor som kan kallas för “the straight line” (2006, s. 66). Det är genom att vara i linje med en norm som kroppen får möjlighet att expandera i flera olika rum. I Ahmeds teori kopplas den räta linjen till heteronormativitet, men den kan också beskriva hur det är att vara i linje med normativitet kring kön. Fejjoa anser att det som binär transperson finns en tydlig mall för hur en ska se ut, och därmed en större *möjlighet* till att passera, men detta behöver inte alltid vara positivt. Möjligheten att passera kan bli ett tvång med förväntan på att exempelvis operera kroppen för att samhället ska acceptera den. Här kan frågan

om för vems skull det är en ska passera bli aktuell: akten av att hamna i linje kan både vara en positivt ingivande känsla men också en tvingande handling.

Både Tova och Malte beskriver att det kan vara svårt att passera som icke-binär eftersom det i folks medvetande inte existerar som identitetskategori. Detta kan ha både positiva och negativa aspekter. Eli upplever flera negativa aspekter av osäkerheten som uppstår när andra ser på hen. När hen går på stan stannar folk och frågar “är du kille eller tjej?” eftersom hen har “allas attribut”: tredelad kostym, högklackat och smink. Detta gör att hen inte går obemärkt förbi. Även fast vissa reaktioner är positiva, så som att vissa ler genuint mot hen, finns situationer som upplevs som hotfulla. Hen behöver därmed vara medveten om hur hen klär sig, baserat på kontext och var hen ska befinna sig under dagen. Foucault menar att makt arbetar inom sociala sammanhang och detta kan ta sig i uttryck genom disciplinering, som tidigare diskuterat, men även genom övervakning. Övervakningen utifrån leder till att en också övervakar sig själv: “[...] power reaches into the very grain of individuals, touches their bodies and inserts itself into their actions [...] and everyday lives.” (Foucault, 1980, s. 39). Att Eli inte kan tillåta sig själv att ha på sig vad hen vill i vissa situationer tyder på att individer inte endast blir disciplinerade av andra, utan även tvingas disciplinera sig själva.

Osäkerheten som icke-binaritet skapar i relation till att passera kan också ha subversiva och positiva effekter. Feijoa, som är genderqueer, beskriver att den upplevde en subversiv effekt när den tidigare lästes som kvinna och sa att den inte var en kvinna. Samma subversivitet upplever den även nu, när den förklarar att den inte är man när folk läser den som det. Lo upplever en liknande känsla av att folk hajar till och blir osäkra på hur de ska köna hen när hen ser maskulin ut, vilket upplevs som positivt eftersom de då inte omedelbart könar hen som kvinna. En teori är att det som sker är att osäkerheten hindrar den sociala disciplinering som Foucault beskriver. Processen av disciplinering kan bli fördröjd och kanske till och med utebli på grund av denna förvirring.

Kläder som symbol och verktyg

Något som flera av deltagarna pratar om är hur just kläder kan kopplas till både kroppsform och kön. Kläder kan bland annat användas för att förstärka eller förminska könade kroppsdelar, såsom Feijoa beskriver att den använde sport-BH för att få plattare bröst. Det var ett sätt att gömma undan bröstet och den berättar att den även på andra sätt försökte gömma kroppen med hjälp av

kläder när den var yngre, eftersom den inte tyckte om kroppen. Den är osäker på om orsaken till att den ville gömma sig hade att göra med kön eller kroppskomplex. För Tova kan det också kännas mer bekvämt att ha mycket kläder på sig. Lättkläddhet känns mer könsdysforiskt, men det är skillnad på att ha lite kläder och att vara helt naken. Hon beskriver hur hon, när hon är naken med någon hon är bekväm med, inte upplever något obehag gällande vare sig kön eller vikt. Hon tror att det kan ha att göra med att en som naken känner sig fri från dömande: "Jag tror att kläderna är väldigt mycket en representant för kulturen i det här fallet och att min kropp som den är, är en grej som jag använder för att ta mig runt och för att ha sinnen." En kropp fri från kläder blir på så sätt fri från kulturens konstanta påminnelse om normer kring kroppen. Kläder kan ses som ett exempel på det Ahmed beskriver om hur objekt används som verktyg. Objekt kan tas upp som verktyg, då objekten har en riktning och pekar mot någonting, exempelvis en handling eller en norm: "The capacity is not so much 'in' the tool, but depends on how the tool is taken up or 'put to use'" (Ahmed, 2006, s. 46). Objekt formas efter det syfte som läggs i dem att ha och kläders syfte kan därmed ses på från olika håll. De kan både fungera som verktyg för att gömma kroppen från normens blick eller som en symbol för kulturen.

För Eli blir kläder en konstant påminnelse om att hen, ur samhällets ögon, är kort. Hen upplever att hens längd i kombination med hens könsuttryck gör det svårare för hen att passa i normativt sydda kläder, vilket skapar ett tveeggat dilemma. Det är på ett sätt enklare för Eli att handla kläder på damavdelningen eftersom herrkläder blir för stora för hens kropp, men hen bemöts ofta av ett ifrågasättande när hen gör detta då det inte stämmer överens med det kön folk läser hen som. Dilemmat blir att kroppens storlek lämpar sig för damkläder, samtidigt som samhällets disciplinering av kön kräver att hen ska handla på herravdelningen. På damavdelningen möts hen ofta med ett ifrågasättande av att hen skulle vilja bära kläderna själv genom frågor som om kläderna hen köper är en present. Krocken som uppstår här kan lätt kännas som ett misslyckande, men för att se till Ahmeds teorier handlar det snarare om en fråga om relationen mellan objekt och subjekt, i Elis exempel mellan kläder och kropp. Enligt Ahmed är det relationen mellan kroppens position och egenskaperna hos objektet som ska passa för att de ska kunna skapa nya handlingar. Det som bestämmer vad som blir en godtagbar relation mellan en kropp och kläder är normen. Frågan om huruvida det är kroppen som är för kort för kläderna eller kläderna som är för stora för kroppen är irrelevant, då det är den rådande normen som bestämmer vad som är

passande (Ahmed, 2006, s. 51). Det är normen som förhindrar mötet mellan en kropp och ett objekt, inte kroppen i sig.

Att kläder passar ihop med en kropp betyder inte självklart att de bekräftar den kroppen och gör önskvärda handlingar möjliga för kroppen. När Malte levde som tjej satt kläderna rätt enligt en feminin norm, men trots att de passade ihop mådde han dåligt varje sekund av det, beskriver han. Att vara bekväm i hur kläder sitter handlar därmed inte bara om att ha en idealkropp som passar perfekt i hur de är sydda. Det handlar snarare om att det ska vara *rätt* kläder, utifrån ens identitet, som passar ens kropp. Malte berättar om att han har längtat efter att kroppen ska passa in i "snubbiga" kläder och efter att han börjat med testosteron passar hans kroppsform och muskelmassa med hur snittet är sytt. Han uttrycker själv att han är typiskt snubbig och njuter av att få känna sig hemma i det. När kroppen nu passar ihop med rätt kläder hamnar kroppen i linje vilket möjliggör för den att förlängas, för att se till Ahmeds teori. Malte känner även att det, nu när han fått muskler och kroppsbehåring och får landa mer i sin snubbighet, skulle vara coolt att klä sig i drag. Han skulle vilja testa att ha tajt klänning, högklackat och smink utan att uppleva att hans identitet som man blir mindre legitim för det. Återigen kopplat till Ahmed (2006) formar objekt sig även av hur subjekt ockuperar dem, det vill säga kläder anpassas av hur kroppar bär dem. Hur kroppar bär kläder kommer med tiden göra något med kläderna. Eftersom normen är en effekt av upprepning kan en subversiv upprepning göra att kläder och kroppar som tidigare inte tillåts passa ihop skapar nya linjer. På så sätt är relationen mellan kroppen och kläderna inte fastställd, även om normen nu hindrar att de passar ihop.

Attraktiv för vem?

Ett återkommande ämne som deltagarna tar upp är normer kring attraktion och vem som anses vara attraktiv. "Det är sällan jag hör någon säga 'nämen jag tänder på små personer, de får inte vara så långa'", berättar Eli. Hen upplever att det ses som en attraktiv egenskap att vara lång och att förväntan på längd bygger mycket på vilken typ av relation en ingår i. I samkönade relationer är det norm att ha en partner som är lika lång som en själv, menar hen, medan det i heterorelationer förväntas att mannen ska vara längst: "Det landar oftast lite konstigt i mig, för bland tjejer så är jag oftast medellång, medan med killar är jag nästan alltid kortast. Det är exceptionellt om det finns någon som är kortare eller lika lång." Också Lo menar att det finns en norm om storlek inom relationer, som i hens exempel härstammar i att ses som attraktiv ur en heteronorm. Hen upplever en kroppsångest kopplad till heteronormativ attraktion och att vara till

lags för den manliga blicken. Det är, enligt Foucault (1980), som en följd av hur normativa mekanismer försöker disciplinera kroppen, såsom i Los fall den manliga blicken, som ett behov av att ta kontroll över sin egen kropp uppstår. Samtidigt upplever Lo att det även uppstår en motsättning mellan hans vilja att vara den stora i relationen, för att på så sätt bryta mot heteronormen, och hans åtstörning, som talar för att han inte ska vara stor.

Även om en känner tillfredsställelse i att ha makt över sin kropp kan det vara svårt att bryta mot normer när en samtidigt vill bli åtrådd, speciellt av andra som inte är lika öppna, menar Malte. Därmed är det inte endast en själv som ska acceptera och tycka om sin kropp utan även andra som ska finna kroppen attraktiv. Malte diskuterar att det kan vara problematiskt att känna attraktion till attribut som andra har könsdysfori inför eller inte tycker om hos sig själva, vilket är en situation som han själv har befunnit sig i och något även Tova har erfarenhet av. Innan Tova började på östrogen upplevde hon på liknande vis att folk kunde bli attraherade av hennes kropp på ett sätt som inte kändes bra för henne själv, eftersom det inte var så hon ville att hennes kropp skulle se ut. När Butler skriver om begär ställer hon frågan om hur riktningen av ens begär påverkar ens möjlighet till ett "levbart liv" (2004, s. 2). Ett levbart liv kan i detta fall tolkas som att må bra och bli erkänd i sin kropp. Tova och Maltes upplevelser ger frågan en ny vinkel: Vad gör det med ens möjlighet att känna tillfredsställelse i sin kropp och bli erkänd för den identitet en har när någon annans begär riktas mot delar av ens kropp som en själv inte är bekväm med? Känslan för Tova är helt annorlunda nu, efter könsbekräftande behandling, när hon också själv uppskattar kroppen som andra blir attraherade av.

Uppfatta för att uppskatta

Under intervjuerna berättade deltagarna på flera olika sätt om hur de uppfattar sina kroppar och om det är i någon situation de känner särskild uppskattning för sin kropp. Malte beskriver hur han efter testosteron upplever att han landat mer i kroppen. Tidigare försökte han ignorera och inte kännas vid den, men efter att ha börjat med testosteron kan han uppskatta vad kroppen faktiskt gör och är kapabel till. "Den får finnas, i sig själv", förklarar han. Tova beskriver att även hon tidigare befunnit sig i ett tillstånd av dissociation till kroppen, där själva kroppen blev en ickefråga och upplevdes som endast ett kärl för hennes medvetande. Precis som Malte beskriver upplever även Tova att kroppen, efter östrogen i hennes fall, nu är "najs i sig själv också, som kropp". Känslan som Malte och Tova beskriver stämmer väl överens med den känsla Ahmed kallar för att "sjunka" (2006, s. 154). Att känna att en inte sjunker skapar en obekvämhets och att

det som upplevs vara negativt med ens kropp blir väldigt påtagligt, vilket kan vara en orsak till det som deltagarna beskriver om att tidigare inte vilja kännas vid kroppen. Enligt Ahmed är komfort inte en känsla som en lägger märke till, utan snarare sjunker kroppen automatiskt in i komfort utan vidare reflektion. En tanke skulle dock kunna vara, om vi kopplar till Tova och Maltes erfarenheter, att komfort blir en mer påtagligt positiv känsla efter att en har upplevt obekvämheter i sin kropp under en längre tid. Kroppen får nu lov att existera som den är och vara, som Tova uttryckte det, "najs i sig själv också, som kropp".

Malte menar att möjligheten att uppskatta sin kropp grundas i hur en uppfattar den. "Det är lite svårt med kroppsutfattning när man tror att man ser ut på ett sätt i huvudet och så gör man inte det faktiskt", menar han. Om en inte kan bekräfta sig själv bygger ens kroppsutfattning mer på andras bekräftelse. Ahmed menar att orientering blir svårt för en kropp som inte vet sin utsidas gränser: "We can only find our way in a dark room if we know the difference of the sides of the body" (2006, s. 6) Att hjärnans mall över kroppen inte stämmer överens med den faktiska kroppen kan också upplevas positivt. Tova beskriver upplevelsen av att höfterna är större än vad hon är van vid, vilket inger en könseuforisk känsla. När hon, som hon själv beskriver det, går förbi något och slår emot med höften upptäcker hon att kroppens konturer är annorlunda på ett vis som hon trivs med. Att orientera sig i ett rum med en uppfattning av kroppens gränser som inte längre stämmer blir en ofta positiv bekräftelse av att hennes kropp nu ser annorlunda ut.

Något som flera deltagare tar upp som en aspekt de uppskattar hos sin kropp är vad den kan *göra*. Malte nämner träning som ett tillfälle då han uppskattar att kroppen finns och inser vad den är kapabel till. Träning ger en känsla som går bortanför kön och när han tränar är han bara i stunden, blodet pumpas och han känner sina muskler. Det är en situation då han uppskattar att kroppen fungerar och lägger märke till viljan och envisheten kroppen har förmåga till. Också Feijoa beskriver hur en positiv känsla infinner sig när kroppen varit aktiv och tagit den till ett mål: "It is more about functionality than how it looks, those are moments when I feel really happy about my body". Den tycker om att vara utomhus och använda kroppen genom att exempelvis vandra och den nämner träningsvärk som en positiv känsla som gör det uppenbart hur mycket kroppen behövs. När kroppen bebor ett rum där den känner sig bekväm, såsom naturen i Feijoas fall, skapas en känsla av att känna sig som hemma. Känslan kan skapa en upplevelse av att kroppens

konturer suddas ut och hur den förhåller sig till normer blir då inte lika påtagligt (Ahmed, 2006, s.7).

Även Lo upplever det som positivt att känna sig stark, men baksidan av detta blir, som hen beskriver det, att kroppen endast känns kompetent och värdig när den är stark. Det är en känsla som inte hänger kvar i alla situationer och är inte samma sak som att uppskatta sin kropp. Den känsla Lo upplever som mer positiv är känslan av att bara kunna vara i sin kropp, vilket kan ses som en känsla av att sjunka in. Icke-binartitet är något som har öppnat upp för att vara mer tillåtande menar hen, eftersom hen kan komma bort från binaritets förväntningar. Ifrågasättandet av könens självklarhet öppnar för ett ifrågasättande även av kroppsnormer, vilket i sin tur öppnar upp för nya möjligheter i hur hen kan se på sin kropp. Eli är också inne på att icke-binartitet är mer tillåtande och uppskattar att det där inte finns någon särskild förväntan på exempelvis kroppsform. Så länge hen befinner sig i en accepterande omgivning kan hen som icke-binär bara vara.

Kroppspositivism

Det finns många olika definitioner och tankar om vad kroppspositivism är och hur transkroppar ges utrymme. Tova beskriver kroppspositivism som “en motrörelse mot det dömande som kopplas till kroppar från kulturen”. Kroppspositivism handlar enligt henne om rätten att definiera sin kropp, men även om att skapa en mångfald i representationen av vilka kroppar som syns. Feijoa definierar det även som ett tankesätt om den egna kroppen: ett sätt att vara i sig själv utan att lägga någon värdering i hur kroppar ska se ut. Feijoa menar att kroppen förändras på många olika sätt, vilket inte enbart är kopplat till att vara trans, utan är något som alla kroppar går igenom:

Also bodies are not a stable thing, they change a lot and they can change in many ways, so it's also about embracing that change and that kind of transition of your bodies at the end. There are a lot of different transitions, so just embrace it.

Inom kroppspositivism upplever flera av deltagarna att det finns ett cisnormativt fokus. Ett framstående narrativ är, enligt Feijoa, att en ska vara stolt över att vara kvinna och plus-size. Den beskriver hur det även inom en normbrytande rörelse som kroppspositivism finns vissa ideal,

såsom att en fortfarande måste vara snygg även om det finns en acceptans för att en är tjock. Eli beskriver dessutom att det oftast är personer som befinner sig i polariteter som får mest medialt utrymme. Den kroppspositivistiska kontextens polaritet ligger i att antingen vara vältränad eller överviktig, menar hen, och positioner mittemellan därför inte räknas in i kroppspositivismen. Kroppspositivismens svårtillgänglighet ligger för Lo i bland annat det cisnormativa fokuset. Hen upplever att kroppspositivism inte hjälper i hens egen självbild, men poängterar att rörelsen ändå gjort hen mer bekväm med att folk kan se ut på olika sätt. För Tova har rörelsen varit hjälpsam eftersom det för hennes del går att dra jämförelser mellan hennes erfarenhet och ciskvinnors erfarenhet av kroppsnormer: “Jag har ändå valt att försöka se en del av min könsdysfori som samma typ av förtryck som drabbar ciskvinnor och då tror jag att det kan göra att jag ser mig som inkluderad i samma kroppspositivism också.”

Malte ser kroppspositivism som en relativt ny feministisk rörelse, vilken han upplever som ännu inte mottaglig för ett inkluderande av transpersoner: “Jag tror att folk ser transkroppar som en parentes, att det är något annat, något slutet, ett problem vi får hantera själva”. Malte vill hellre att rörelsen inkluderar transpersoner än att transpersoner enbart ges utrymme i en separatistisk rörelse. Transkroppar är, menar han, bara en kropp bland andra och transskapet utgör inte hela ens identitet. Också Tova anser att transidentiteten inte är det essentiella. Hon ser visserligen vikten av transexklusiva plattformar, eftersom transpersoner annars exkluderas medvetet, men hon upplever inte kroppspositivism som tudelat då mycket hon följer är intersektionellt. Fokus inom kroppspositivism ligger enligt henne på utanförskap och representation i stort, vilket gör att Tova känner sig välkommen även om hon inte är tjock: “Eftersom jag är trans kommer jag alltid vara tillräckligt normbrytande för att höra hemma i en intersektionell kroppspositivism”.

Kroppspositivism kan ses som ett exempel på det Foucault skriver om att makt kan vara ett positivt fenomen som inte enbart agerar begränsande från ett högre plan. Också subjektet kan, enligt Foucault, göra motstånd mot de maktanspråk som gjorts från andra håll, och på så sätt göra anspråk på makt själv (1980, s. 56). Det som dock sker när ett motstånd uppstår, till exempel kroppspositivismens motstånd mot smalhetsnormer, är att nya maktrelationer skapas. Maktrelationer *inom* kroppspositivism uppstår således, vilket kan ses i det deltagarna beskriver om att transpersoner inte inkluderas i rörelsen.

Transkroppspositivism

För Fejjoa förändrades dess tidigare negativa relation till sin kropp när den började möta andra transpersoner. Det fick den att se att andra kroppar var möjliga och att en kan vara stolt och glad över sin kropp som den är. Malte ser transkroppspositivism som en specifik rörelse där det är okej att blanda olika attribut, exempelvis att vara transkvinna och älska sitt skägg. Den transkroppspositivistiska rörelsen tar han mest del av genom Instagram, där allt fler konton har fokus på att olika kroppar kan se sexiga ut. Han upplever det som "empowering" att personerna tar plats i sina kroppar: "Bam, här är mitt instagramkonto och jag är supersexig". Ett annat ämne han ser att fler delar med sig av är dåliga operationsresultat. Det kan lätt bli att det skapas en förväntan på att alla operationer ska gå perfekt när det endast är de bra resultaten som visas upp. Detta börjar dock luckras upp enligt Malte, då personer med tydliga ärr också visar upp sina kroppar.

Lo har visserligen inte själv sett att det finns en specifik transkroppspositivism, men menar att det inom queer kultur finns en underförstådd kroppspositivism, exempelvis genom queera serier som inte fokuserar på kroppens utseende och ideal. Hen beskriver specifikt erotiska serier som skildrar olika kroppsformer i realistiska situationer, där kroppar som inte är stereotypa skildras på ett sensuellt vis. "Jag tänker att de grejerna som jag hittat inom queer, lesbisk, transkultur är att inte alls vara intresserad av att reproducera sådana normer utan tänka på hur livet är egentligen." Dock kan denna underförstådda kroppspositivism skapa ett slags tabu kring att prata om negativ kroppsuppfattning, upplever Lo. Hen har en känsla av att vara dålig på att vara trans på grund av att hen har ätstörningar, eftersom andra icke-binära personer hen känner är bekväma med sina kroppar. Att hen bryr sig om smalhetsnormer upplever hen som opassande i ett queert sammanhang. Att stå helt utanför normen är dock omöjligt. Foucault menar att makten griper tag i kroppen och inskriberar den med normen bortom kroppens kontroll, vilket gör att kroppen fortsätter reproducera makten å normens vägnar (1980, s. 186). På samma sätt menar Butler (2004) att en kropp inte kan leva helt opåverkad av normen, även om en är del av ett sammanhang som protesterar mot normen. Normen utgör ett villkor för ens subjekt, vilket är en upplevelse som inte ska förkastas.

Ett dilemma mellan att förändra och acceptera kroppen?

Tova ser att den kroppspositivistiska tanken om att en ska acceptera sin kropp som den är och älska den är något som kan vändas mot transpersoner som vill korrigera sina kroppar. Hon har dock inte hört det göras och menar att det inte är ett problem förrän någon gör det till ett problem. Malte upplever att transpersoner kan stämpas som att de upprätthåller normerna och att transpersoners vilja att förändra sina kroppar kan ses som en motsättning till feministiska uppfattningar: "Att kunna argumentera för att kvinnor inte ska behöva känna sig manade att ha silikonimplantat och sen samtidigt komma med en transkvinna som har silikonimplantat eller en transkille som har tagit bort sina bröst". En paradox som Malte beskriver är att det riktas kritik mot transpersoner både när de följer feminina eller maskulina ideal, men också när de avviker från binära normer. Han menar att paradoxen kan vara speciellt tydlig för transtjejer: om de presenterar sig väldigt feminint anklagas de för att springa patriarkatets ärenden, men är de inte stereotypiskt kvinnliga ifrågasätts det om de verkligen är tjejer. Malte anser att denna paradox är omotiverad eftersom transpersoner vill bli av med normerna precis som andra vill.

Feijoa ger exempel på två olika transcommunityn som den varit del av i två olika länder. Det första community som den tog del av hade mycket fokus på det positiva: att vara stolt över kroppen och omfamna att alla kroppar ser olika ut. Det andra communityt lade större fokus på operationer och tryckte på rätten att ändra på sin kropp. För Feijoa, som kommit från det första communityt, blev reaktionen: "Oh my god, everybody just hated their bodies, and they just want to change it". På så sätt har Feijoa erfarenhet av två sammanhang som förkroppsligar de olika polariserade attityderna om relationen till ens kropp utifrån dilemmat.

Kring förändring av kroppen i form av operationer tänker Eli att det är viktigt att komma ihåg att det existerar normer och förväntningar på hur mycket du ska förändra din kropp inom både transsammanhang och andra kretsar. Det finns ofta en bredare acceptans för en viss sorts förändring, men detta anser Eli inte borde resultera i att vissa operationer ses som mindre värda. "Vi behöver öppna upp för alla typer av kroppar. De som är icke-modifierade och de som är modifierade", menar hen. Värderingen av olika operationer kan ses som ett resultat av det Butler kallar för en *normaliseringsprocess* (2004, s. 41). Normalisering verkar oemotsagt och osynligt, men normens status är inte definitiv utan omformuleras konstant. Normen om operationer kan förändras, vilket bekräftar Elis tanke om att det inte bör ligga någon värdering i vilken sorts

operation en person går igenom. Tova är inne på samma spår och menar att det inte är någon poäng i att dra gränser mellan olika operationer. Hon upplever att en del tycker att transrelaterade ansiktsoperationer inte är samma sak som skönhetsoperationer, fastän de kan ses som väldigt liknande operationer i sig.

Tova påpekar att det är viktigt att vara kritisk till normerna innan en försöker rätta sig efter dem eftersom många av normerna är baserade på hur en skev del av befolkningen ser ut. Viljan att förändra sin kropp härstammar enligt henne troligen i att det är samhällets förväntan det är fel på. Feijoa är inne på samma spår och anser att det är viktigt att vara uppmärksam på var viljan till förändring kommer ifrån. Den menar att viljan bland annat kan vara baserad på samhällets transfobiska norm. Följaktligen tycker Tova å ena sidan att vi ska använda vår kunskap och teknologi för att förbättra våra kroppar så mycket vi vill, då hon menar att det kan vara frigörande. Å andra sidan menar hon att användandet av teknologin kan skapa ett nyliberalt samhälle, vilket kan tolkas som att valfriheten blir tvingande. Feijoa menar på liknande sätt att en del av viljan att ändra kommer från teknologin som möjliggör för kroppen att passa in i orimliga normer. Också Butler diskuterar hur teknologi kan fungera som ett maktcentrum, vilken producerar och reproducerar vad som anses vara mänskligt: "If technology is a resource to which some people want access, it is also an imposition from which others seek to be freed" (2004, s. 11). Det är absolut viktigt, enligt Feijoa, att människor har möjlighet att göra operationer, men vi behöver samtidigt jobba med samhällets grund för att de inte ska känna att de *måste* göra operationer. För att koppla tillbaka till Ahmeds tanke om att sjunka, vilket en gör när en passar in och är bekväm, så är det viktigt att påpeka att själva grunden som en sjunker in i är en "disturbed ground" (2006, s. 160). Att grunden är "disturbed" innebär att den är formad av dolda normer och därför värd att ifrågasätta. Som Feijoa säger blir då att arbeta med samhällets grund ett sätt att skapa möjlighet för fler individer att sjunka in i den.

Avslutningsvis poängterar Tova att fastän det är viktigt att förändra strukturen måste vi uppmärksamma att en mänsklig livstid inte är lång i jämförelse med hur lång tid det tar för normen att förändras. De trauman som en person upplever kopplat till normen kommer finnas kvar i den trots en eventuell förändring i samhället, menar hon. Därför bör en kunna göra de förändringar en vill och behöver, även om en samtidigt är kritisk till normer. Feijoa ser också det svåra i dilemmat mellan att förändra och älska sin kropp, och menar att en inte ska kämpa

förgäves med sin kropp: “You should accept and love your body as it is, but you shouldn’t fight until you are dead with your body because you don’t like it”. Det finns en pragmatisk, normativ vilja i att bli erkänd i sin kropp som har att göra med att kunna leva, andas och röra sig fritt (Butler, 2004, s. 219). Den som redan möts av ett visst erkännande kan glömma bort hur viktigt erkännandet är för dess kroppsliga bekvämlighet. Enligt Butler är den bekväma känslan i kroppen, för en person som blivit utestängd från erkännande, avgörande för att ha ett levbart liv. Feijoa menar att det på ett sätt kan ses som att en inte accepterar sin kropp om en förändrar den, men ibland kan det också vara så att en accepterar kroppen *genom att* förändra den: “Sometimes, making that change is a way of loving yourself.”

Slutdiskussion

Syftet med undersökningen var att utforska kopplingen mellan att bryta mot cisnormativitet och kroppens form samt storlek. Undersökningen visar att grunden till många av de kroppsnormer som deltagarna upplever är baserade på en binär bild. Det finns, kopplat till vår första frågeställning, ett begränsat urval av normer, både under ens uppväxt och i vad som representeras i kulturen. För att använda Ahmeds begrepp är det ideal som finns *inom räckhåll* som villkorar begriplighet och könskodar olika kroppsformer. Deltagarna upplever att det finns en förväntan på att *vilja* passa in i de binära, tillgängliga normerna. Möjligheten till att passa in i normerna villkoras dock både av kropps fettets placering och skelettets förutsättningar. Fett kan i vissa fall användas som ett verktyg genom att förminska och förstärka könade kroppsdelar, medan skelettet upplevs av deltagarna som en mer oföränderlig förutsättning. Kläder blir en tydlig symbol för hur kulturens könande praktiker tvingar ihop kroppsform och kön, samtidigt som kläder också kan användas som verktyg för att själv styra över sin kroppsform, exempelvis såsom sport-BH användes för att förminska kvinnligt kodade attribut.

Deltagarnas erfarenheter visar således att fett blir villkorande för kön, men också att kön fungerar villkorande för vem som tillåts ha kropps fett. Deltagarna upplever en smalhetsnorm särskilt starkt kopplad till femininitet och därför kan trans och icke-binaritet i vissa fall bli en fristad från detta. På samma sätt som polariteter existerar inom cis-normativa sammanhang upplevs det dock finnas polariteter även inom queera communityn. Hierarkier lever kvar och uppstår också i normbrytande sammanhang, vilket kan vara en konsekvens av det Butler diskuterar kring att normen påverkar sin utsida. Även fast de binära normerna bryts lever en alltid i relation till dem. Därmed skapas det, som Malte uttrycker det, motvilliga hierarkier som bland annat upphöjer binära eller androgyna ideal.

För att koppla till vår andra frågeställning blir möjligheterna till tillfredsställelse fler om en är i linje med normen. Exempelvis den smala och den vita kroppen har större handlingsutrymme eftersom den, enligt Ahmed, ges möjligheter till att förlängas i fler rum. Det blir svårare att känna tillfredsställelse när kroppen befinner sig i ett mellanland eller inte representeras. Att passa in i normen behöver dock inte vara lösningen på hur en ska känna sig bekväm i sin kropp och flera av deltagarna ser att det i queera communityn finns en större möjlighet till kroppslig tillfredsställelse. Dock måste en, oavsett sammanhang, alltid förhålla sig till andras uppfattningar

av en. Vad andra attraheras av hos ens kropp skapar både möjligheter och svårigheter för en att uppskatta sig själv.

Vidare till den tredje frågeställningen ses kroppspositivism i grunden som en motrörelse med fokus på acceptans av kroppar oavsett vilken storlek de har. Kroppspositivism upplevs dock som främst fokuserad på ciskvinnors erfarenheter och behov. Som ett komplement till detta anser vissa av deltagarna att det finns en mer transspecifik plattform där fokus ligger på kroppars mångfald och att öppna upp för tabubelagda upplevelser. Transkroppspositivism handlar mycket om att ta tillbaka blicken på kroppen och omdefiniera sexighet. Kroppspositivistiska tankar upplevs också genomsyra hela den queera kulturen, vilket upplevs som frigörande.

I forskningsfältsöversikten blev vår uppfattning att det kan uppstå ett dilemma mellan transpersoners eventuella behov av att ändra på kroppen och det kroppspositivistiska narrativet om att en ska acceptera sin kropp som den är. Detta dilemma är något som flera av deltagarna ser som möjligt att tolka in, men menar att det inte nödvändigtvis behöver bli just ett dilemma. Personer som vill förändra sin kropp, menar deltagarna, kan fortfarande vara normkritiska. Efter vårt arbete med forskningsfältsöversikten förväntade vi oss att detta dilemma skulle upplevas som högst aktuellt för deltagarna. Även om flera deltagare kom in på ämnet utan att vi ledde in på det kan en fråga vara om intervjuerna hade landat i andra följdfrågor om vi inte hade haft det förväntade resultatet. Vad som snarare framhävs av resultatet som ett stort dilemma är hur begriplighet är godtyckligt, vilket kan ses i de paradoxala normer som transpersoner ställs inför. Det som Malte diskuterar om att transtjejer blir disciplinerade om de är för feminina men även om de inte är feminina nog, samt Elis upplevelser av hur svårt det är att bli begriplig i mellanlandet mellan polariteter, visar på en svårighet i att vara mer flytande i sin kroppsform eller könsuttryck.

Vår uppsats har haft syftet att fokusera på intersektionen i hur kön och kroppsform påverkar varandra. Undersökningen syftade till att vara förståelsegrundande och resultatet visar på en liten del av den bredd av upplevelser och erfarenheter som finns kring könade kroppsnormer. Variationen i de erfarenheter vi fått ta del av gör oss säkra på att det finns många fler nyanseringar och upplevelser som kommande studier med andra deltagare skulle kunna visa på. Exempelvis befann sig alla våra deltagare i 30-årsåldern, vilket gör att vi inte kan säga någonting

om yngre eller äldre människors erfarenheter. Vår forskningsfältsöversikt bestod även till stor del av fältet fat studies, men ingen av våra deltagare skulle definiera sig som tjock idag, även fast de har erfarenhet av tjockhet och smalhetsnormer. Att i en vidare undersökning begränsa deltagarna till personer som definierar sig själva som tjocka skulle ge andra resultat, där det eventuellt finns en annan syn på hur tjockhet villkorar kön.

Det vårt arbete lyft på ett sätt som vi inte förutsett är nyanseringen i hur icke-binära ideal påverkas av binära normer, vilket skulle vara intressant att undersöka vidare, speciellt i relation till androgynt könsuttryck. Vi har under utförandet av denna undersökning sett att andra intersektioner såsom hudfärg och även funktion påverkar ens upplevelse av kroppsnormer och kroppspositivism. Flera av deltagarna i den här studien nämnde fokus på vad kroppen kan *göra* som något kroppspositivismen bör använda sig av för att rikta fokus bort från kroppens utseende. För en person med en annan upplevelse av kroppslig funktion kan det här synsättet vara problematiskt, då också funktion kan skapa exkluderande mekanismer. Därför ser vi att det är viktigt att undersöka hur dessa ytterligare intersektioner fungerar ihop med kroppsform och könsuttryck.

Referenslista

Böcker

- Ahmed, S. (2006). *Queer phenomenology*. Durham: Duke University Press.
- Bremer, S. (2017). *Kroppslinjer: Kön, transsexualism och kropp i berättelser om könskorrigering* (Andra upplagan). Göteborg: Göteborgs universitet
- Butler, J. (2004). *Undoing gender*. New York: Routledge.
- Foucault, M., & Gordon, C. (1980). *Power/knowledge : Selected interviews and other writings 1972-1977*. New York: Vintage Books.
- Stryker, S. (2017). *Transgender history : The roots of today's revolution* (Second ed.). New York: Seal Press.
- Thomsson, H. (2010). *Reflexiva intervjuer* (2., [rev. och uppdaterade] uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Bokkapitel

- Longhurst, R. (2014). Queering body size and shape: Performativity, the closet, shame and orientation. I Pausé C., Wykes J., & Murray S. (Red.), *Queering fat embodiment*. (s. 13-27) Farnham: Routledge.
- Rothblum, E. D. (2011). Fat studies. I Cawley J. (Red.), *The oxford handbook of the social science of obesity*. Oxford: Oxford University Press Inc.
- Wann, M. (2009) I Solovay S., & Rothblum E. D. (Red.), *The fat studies reader*. (s. xi-xxv) New York: NYU Press.
- Wykes, J. (2014). Introduction: Why queering fat embodiment? I C. Pausé, J. Wykes, & S. Murray (Red.), *Queering fat embodiment*. (s.1-13) Farnham: Routledge.

Artiklar i vetenskapliga tidskrifter

- Cella, S., Iannaccone, M., & Cotrufo, P. (2013). Influence of gender role orientation (masculinity versus femininity) on body satisfaction and eating attitudes in homosexuals, heterosexuals and transsexuals. *Eating and Weight Disorders - Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity*, 18(2), 115–124. doi:10.1007/s40519-013-0017-z
- Deshane, E. (2015). The Other Side of the Mirror: Eating Disorder Treatment and Gender Identity. *LGBTQ Policy Journal*, 6, 89–101.
- Duffy, M. E., Henkel, K. E., & Earnshaw, V. A. (2016). Transgender clients' experiences of eating disorder treatment. *Journal of LGBT Issues in Counseling*, 10(3), 136–149. doi:10.1080/15538605.2016.1177806
- Galupo, M. (2017) Researching while cisgender: Identity considerations for transgender research. *International Journal of Transgenderism*, 18, 1-2. doi:10.1080/15532739.2017.1342503
- Jones, B. A., Haycraft, E., Murjan, S., & Arcelus, J. (2016). Body dissatisfaction and disordered eating in trans people: A systematic review of the literature. *International Review of Psychiatry*, 28(1), 81–94. doi:10.3109/09540261.2015.1089217
- Nord, I., Bremer, S., Alm, E. (2016) Redaktionsord: Cisnormativitet och feminism. *Tidskrift för genusvetenskap* 37(4) 2-14
- Owen-Smith, A. A., Gerth, J., Sineath, R. C., Barzilay, J., Becerra-Culqui, T. A., Getahun, D., ... Woodyatt, C. (2018). Association Between Gender Confirmation Treatments and Perceived Gender Congruence, Body Image Satisfaction, and Mental Health in a Cohort of Transgender Individuals. *Journal of Sexual Medicine*, 15(4), 591–600. doi:10.1016/j.jsxm.2018.01.017

- Roen, K. (2019). Rethinking queer failure: Trans youth embodiments of distress. *Sexualities*, 22(1–2), 48–64. doi:10.1177/1363460717740257
- Stacey, J. (1988) Can there be a feminist ethnography? *Women's Studies International Forum* 11(1), 21-27 doi: 10.1016/0277-5395(88)90004-0
- Sweileh, W. M. (2018). Bibliometric analysis of peer-reviewed literature in transgender health (1900 – 2017). *BMC International Health and Human Rights*, 18(1), 16. doi:10.1186/s12914-018-0155-5
- White, F. R. (2014). Fat/trans: Queering the activist body. *Fat Studies*, 3(2), 86–100. doi:10.1080/21604851.2014.889489
- Wickman, J. (2011) Trans i en queerdebatt - Revolutionen som uteblev? *Kvinder, Køn & Forskning*, 3-4, 14-23. doi:10.7146/kkf.v0i3-4.28031
- Ålgars, M., Alanko, K., Santtila, P., & Sandnabba, N. K. (2012). Disordered eating and gender identity disorder: A qualitative study. *Eating Disorders*, 20(4), 300–311. doi:10.1080/10640266.2012.668482

Webbsidor

- Finch, S. D. (2016, 2 augusti) *I'm transgender and I need body positivity, too* [Blogginlägg]. Hämtad 2019-10-10 från https://www.huffpost.com/entry/im-transgender-and-i-need-body-positivity-too_b_7867414
- Kroppspositivism. (2019, 12 mars) I *Wikipedia*. Hämtad 2020-01-07 från <https://sv.wikipedia.org/wiki/Kroppspositivism>
- RFSL Ungdom. (2019, 26 augusti). *Ordlista*. Hämtad 2019-10-25 från <http://www.transformering.se/vad-ar-trans/ordlista>

Bilaga 1 – Intervjuguide

Bakgrund

Hur definierar du dig i relation till paraplybegreppet trans?

Vad är ditt pronomen?

Har du några speciella communityn som du känner att du tillhör?

Kroppsuppfattning

Hur känner du kring din kropp?

Har du någon gång känt att du älskar din kropp?

Har du någon gång känt att du hatar din kropp?

Talas det om dessa frågor i det/de community du är en del av? Hur i så fall?

Identitet kopplat till kroppsform

Vilken kroppsform förväntas av dig baserat på din identitet?

Har du upplevt att din kroppsform inte stämmer överens med din identitet?

Har du upplevt att den kroppsform du har gjort att folk inte läser dig som den identitet du har?

Kroppspositivism

Vad betyder kroppspositivism för dig?

Är det något som du brukar ta del av?

Känner du dig inkluderad i kroppspositivistiska communityn?

Hur upplever du att kroppspositivism skulle kunna förbättras?

Anser du att din kroppsform har en subversiv effekt? Vill du att den ska ha det?

Vad kopplar du till transkroppsaktivism? Upplever du att detta finns?

Vilka kroppsnormer finns inom transkroppsaktivism? Eller i transcommunityn överlag?

Hur ser du på rätten att ändra/modifiera sin kropp?

Hur ser du på att älska den som den är?

Avslutande frågor

Var det något speciellt du tänkte på när du anmälde dig till studien, som vi inte pratat om?

Är det något annat du tänker på som vi inte pratat om?

Bilaga 2 – Respondentbrev

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Deltagare sökes till arbete om kropps(forms)normer och kroppspositivism

Vi heter Hannah Alvå och Hanna Edstam och är studenter i genusvetenskap vid Göteborgs Universitet. Vi arbetar med en kandidatuppsats om personer med erfarenhet av att bryta mot cisnormativitet och deras upplevelser av kropps(forms)normer. Fokus ligger inte främst på ens trans/icke-binära identitet, utan snarare på ens förhållande till sin kropp och vilka kroppsliga ideal som finns bland personer som bryter mot cisnormativitet.

Vi söker personer som vill dela med sina upplevelser av möjligheter och svårigheter kring att känna tillfredsställelse i sin kropp baserat på dess form och storlek. Vår forskning tar avstamp i och problematiserar att mycket av den kroppspositivism som ges utrymme är ciscentrerad. Syftet med uppsatsen är därför att utmana denna ciscentrering och forma arbetet kring de erfarenheter vi får ta del av och låta dessa stå i centrum. Du får dela med dig av dina tankar på det sätt du känner dig bekväm med - muntligt, skriftligt, tillsammans med andra, själv eller på något annat sätt.

Kontakta gärna oss om du har några frågor eller vill veta mer om arbetet!

Allt gott,

Hannah Alvå och Hanna Edstam

gusalvhaa@student.gu.se

Bilaga 3 - Call for participants

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Participants wanted for study on body(shape) norms and body positivity

Our names are Hannah Alvå and Hanna Edstam and we are studying Gender Studies at Gothenburg University. We are working on a bachelor thesis about people with experience of differing with cis-normativity and their relations to norms regarding their bodysize and shape. The focus is not primarily on ones trans/non-binary identity, but rather on the relationship to ones own body and what bodily ideals that exist for people that are differing with cis-normativity.

We are looking for persons who want to share their experiences of possibilities and difficulties to feel satisfaction in ones body based on its shape and size. Our research derives from and problematizes that much of the body positivity that gets attention is centred on cis-persons. The purpose of the study is therefore to challenge this cis-centring, to form our work around the experiences we get to take part of and let these stand in the centre. You get to share your thoughts in any way you feel comfortable with – in an interview, written down, together with others, by your own or in another way.

Feel free to contact us if you have any questions or want to know more about the study!

Best regards,

Hannah Alvå and Hanna Edstam

gusalvhaa@student.gu.se

Baksida

Snäva, binära normer ligger som grund till hur samhället disciplinerar individer till att bli begripliga. Att dessa normer presenteras som de enda alternativen till hur en kropp ska se ut kan göra förhållandet till och friheten i sin egen kropp begränsad. Inom den kroppspositivistiska motrörelsen till dessa normer framstår narrativet om att en ska acceptera sin kropp precis som den är som den enda lösningen på hur en ska känna tillfredsställelse. Det saknas dock ett perspektiv på vad som sker i intersektionen mellan att bryta mot cisnormativitet och upplevelsen av normer kring kroppens form samt storlek. Kan kroppens formbarhet också vara det som skapar uppskattning för den?